ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5534 — 8/21 ԱՊՐԻԼ 1904 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ — 4 ՍԷՊԷՐ 1322 — ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5534

درعلیه غازه‌سی ﴿ آره‌وك ﴾ غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Բոլոր ալէտարի քաղաքական մամուլը կը շարունակէ խօսիլ տակաւին Անգլու-Ֆրանսական Հաշտութեան Անգլիոյ, որմէ հաւատարպէս գոհ են երկուքին տէրութիւնները, մանաւանդ Ֆրանսա, որ հպարտութեամբ կը տեսնէ թէ իր դիրքը օրքան բարձրացուցած է քաղաքական ալէտարի մէջ որ առաջ ռուսական կայսրութիւնը, հիմակ ալ Մեծն Բրիտանիոյ պետութիւնը կը գնահատէ իր բարեկամութիւնը։ Երբ միաք բերուի 34 տարի առաջուան Ֆրանսայի վիճակը եւ բաղդատուի հիմակուանին հետ, շատ դիւրաւ կը տեսնուի թէ ի՛նչ տոգին հաստատութեամբ յառաջդիմութիւն ունեցած է եւ ինչ զօրաւոր ու պատկառելի դիրք մը ձեռք բերած է։

Որչափ որ գլխաւորապէս Սպանիան է դժգոհ մնացողը այս անգլու-ֆրանսական համաձայնութենէն, քանի որ ուղղակի կը վնասուի անոր Մարոքի վերաբերեալ արամադրութենէն, բայց ընդհանուր քաղաքականութեան տեսակէտով առաւելապէս Գերմանիա պատճառներ ունի գոհ չլալու Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ նոր հաստատ բարեկամութենէն, որ Պիզմարքի ամբիոնները իր գերեզմանին մէջ խռովելու ընութիւնը ունի։

Իրաւ Գերմանիան ալ իրեն հետ ունենալ կը թուի Աւստրիան եւ Իտալիան, բայց յայտնի է որ Իտալիա այս միջոցները նոյնքան բարեկամ է նաեւ Ֆրանսայի ինչպէս որ սկիզբէն ի վեր միշտ անկեղծ ու հաւատարիմ բարեկամ եղած է Անգլիոյ։ Աւստրիա նոյնպէս բնաւ հակառակ եղած չէ Մեծն Բրիտանիոյ։ Այնպէս որ երբեք հաւանական չէ թէ Իտալիա ու Աւստրիա օգնեն գործնական կերպով Գերմանիոյ, ի դէպ պատերազմի Անգլիոյ դէմ։

Այս պաշտաւոներով ահա որոշակի կը տեսնուի թէ Գերմանիա կատարելապէս դժգոհ մնացած է Անգլիոյ բարեկամութենէն Ֆրանսայի հետ։ Բայց ուղղակի հակառակ բան մը չի կրնար ըսել այս մասին, եւ այնպէս կը ձեւացնէ թէ դիտաղութիւն մը չունի։

Ճիշդ նոյն կացութեան մէջ կը գտնուի նաեւ Ռուսիա, տեսնելով իր Չինակցին բարեկամութիւնը իր բնական հակառակորդին հետ։ Այլ չցաւցնելու համար իր դժգոհութիւնը, այնպէս կը ձեւացնէ թէ «իր բարեկամներուն բարեկամները իր բարեկամներն են» խօսքը լիովին կը ճշդուի նաեւ այս պարագային։ Սակայն գործը հոն է որ Անգլու-Ֆրանսական համաձայնութեան ոգին իսկ կը դպչի Ռուսիոյ ասոր լաւագոյն տեսութեամբ կամ մեկնութեանը։ Հետեւաբար Ռուսիոյը ի զուր կը մխիթարեն ինքզինքն հանդէպ իրողութեան մը՝ զոր տարելու չատ պիտի փափագէին, եթէ կարողանային, եւ որուն դէմ խօսիլ այլ եւս օգուտ չունենալէն զատ, մնաս ալ կրնայ ունենալ, այն է Ֆրանսան իսկատ պաղեցնել իրենցմէ եւ Անգլիան յայտնապէս թշնամացնել։

Կան կարդ մը լրագիրներ ալ Եւրոպայի ու Ամերիկայի մէջ որոնք կը յայտարարեն թէ ի մտոյ անգլու-ֆրանսականին պէս համաձայնութիւն մըն ալ պիտի կնքուի Ռուսիոյ եւ Անգլիոյ միջեւ։ Մինչեւ իսկ բրիտանական Խորհրդարանին մէջ այդպիսի համաձայնութիւն մը ըստ ազատվող ու անոր հետամտութիւնը առաջարկող երեսփոխաններ գտնուեցան։ Բայց նախարարապետ Պ. Պալֆուրի տուած պատասխանէն բացորոշ կերպով յայտնի եղաւ թէ կանխատես է այդպիսի բանի մը վրայ լոյս դնել, թող թէ ձեռնարկել։ Ասոր ալ պատճառը այն է թէ գլխաւորապէս Ռուսիոյ արարքներուն դէմ իր տիպական երկիրներուն տհամանները ապահովելու համար է որ Անգլիա կը գործածէ իր բոլոր դիւանագիտութիւնը, ու Ֆրանսայի հետ իր առկախ վէճերը եւ խնդիրները կը կարգադրէ։ Ուստի հաւանականութենէն հեռու է անգլեւռուս համաձայնութեան մը մօտաւոր պատահականութիւնը։ Մանաւանդ երբ մէկ կողմէն Թիպէթի արշաւանքը առաջ կը տարուի ի հեռուստ Ռուսիոյ, եւ միւս կողմէն Ճապոն իր ծովային յաղթանակները կը շարունակէ Ռուսիոյ դէմ, բնական է ուրեմն թէ Ռուսիոյ համար աննպաստ այսպիսի ատեն մը չէ որ կարելի պիտի ըլլայ կընքել անգլեւռուս համաձայնութիւն մը։

Ճիշդ այսպէս անտեղի ենթադրութիւն մըն է դարձեալ կարգ մը լրագիրներու եւ հեռագրական գործակալութիւններու ծանուցած այն լուրը թէ ի մտոյ տեսակցութիւն մը պիտի ունենան Գերմանիոյ կայսրը եւ Ֆրանսայի նախագահը։ Կը լսենն անշուշտ մեր ընթերցողները թէ սկիզբէն ի վեր երբ առաջին անգամ այդ լուրը ելաւ, մենք պնդեցինք թէ անկարելի է առ այժմ այդպիսի տեսակցութիւն մը, զի Գերմանիոյ եւ Ֆրանսայի յարաբերութիւնները դեռ այնքան բարւոքած չեն որ որ իրենց պետերուն իրարու հետ տեսակցութիւնը պատշաճ դառնայ։ Առաջ կ'ըսուէր թէ այդ տեսակցութիւնը տեղի պիտի ունենայ Իտալիոյ ջուրերուն մէջ։ Իսկ հիմակ որ Վիլհելմ կայսրը հեռանալու վրայ է այդ ջուրերէն եւ Լուպէ նախագահը դեռ Իտալիա գացած անգամ չէ, ելեր կ'ըսեն թէ այդ տեսակցութիւնը տեղի պիտի ունենայ Պ. Լուպէի Հռոմ ընելիք այցելութենէն ետքը։ բայց ինչպէս Իտալական ջուրերուն մէջ չկատարուեցաւ այդ տեսակցութիւնը, նոյնպէս անհաւանական է որ այցելութենէն ետքը կատարուի։

Բայց արդէն եթէ Ֆրանսա ու Գերմանիա բարեկամանան եւ Անգլիա ու Ռուսիա ալ իրարու հետ համաձայնին, այլեւս ուրիշ բան չմնար ընել, բայց եթէ հնութեանց թանգարանները փոխադրել արդի դէնքերը, ռումբերը, հրացանները եւ թնդանօթները։

Այլ աւա՜ղ, դեռ շատ հեռու է այդ հիանալի ժամանակին հեռատեսակեր։

Մ. ՆԱԹԱՆԱՆԱՆ

ՄԻԽԱԼԸԱՅԻ ԳԵՏԱԲԵՐԱՆԸ

(ՆՈՒՍՈՒՐԼՈՒ ԳԵՏԻՆ ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԻՒՆԸ)

Արդէն Պոլսոյ դմբլեի համայնապատկերը տակաւին չմոռցած, 36 մղոն ծովու ճամբով մը կը հասնիս Միխալըճի գետաբերանը՝ ձուկերուն ու ասրէներուն համաբաւաւոր Իմրալիի կղզիին քովէն անցնելով։

Եւ ահա գետաբերանը։ Բայց գետին քշած բերած աւազներովը երբեմն ճամբան փոխուած եւ կամ բոլորովին փակուած պիտի գտնէք՝ անկէ վեր։ Բոլոր գետերը իրենց ջուրերը անկանն կերպով ասդին անդին սիրած՝ ծառերու կանգեր ջուրերուն տակը թաղուած, վերջապէս խել մը գուրպաներ չինուած պիտի տեսնէք, որոնք բոլորն ալ նաւարկութեան արգելքներ են։

Ահա այս արգելքները վերցնելով՝ գետաբերանը բանալու եւ լաթակից լճերու եւ գետերու մէջ նաւարկութիւն ընելու համար, տարի մը առաջ՝ վախճանեալ Տիրալաբէր փաշայի որդւոյն Իբէյուֆ պէյի մեծանարհ տրուած էր՝ որուն ընական հետեւութեամբը մօտերս Պ. Ուլիթալի պէս կարող դրամատէրերէ բաղկացեալ 250 հազար ոսկիով ընկերութիւն մը կազմուեցաւ։

Ընկերութեան դրամագլուխը նաւարկութեան կարելիութեանը համար երաշխաւորեալ գումար մըն է։

Արդէն ընկերութիւնը Դանուբի վրայ գետային շոգենաւեր չինող ընկերութեան պատասխան ջրհոր մը, որուն քով սովորութիւն ունինք դիւերային դադար մը ընել, որպէս զի Բրիզանթէմ քիչ մը շունչ առնէ։ Իվ կը խնդրէ որ լապտերին կարմիր լոյսը անոր դարձնեմ, որպէս զի լաւ մը որոշէ, պատճառն այն է որ այդ ջրհորը ճամբուն կէսը կը նշանակէ։

Ու վերջապէս, վերջապէս ահա՛ մեր բնակարանը։ Դռները գոցուած են։ խոր մթութիւն ու լռութիւն։ Պ. Սիւքռ եւ տիկին Բռիւն խնամով գոցած են բոլոր մեր փեղկերը։ ամբարեալ կը հոսի մեր հին սեւ պատերէն վար։

Ասանկ օդով մը կարելի չէ թողուլ Իվը՝ որ կրկին մինչեւ վար իջնէ, երթալ ծովուն ամբողջ եղերքը Սանքան մը փնտռելու համար։ Ո՛չ, այս գիշեր նաւը թող չերթայ, մեր տունը կը պառկեցընենք։ Արդէն մեր վարձած տունն իրեն համար փոքր սենեակ մը կանխամտածուած է եւ չատ մը պիտի պարտաւորենք դալն, թէպէտ ինքը փոփկանկատութեամբ կը մերժէ։ Ներս մտնենք, կօրիկնիա հասնենք։ Թրջուած կատաւներու պէս աղէկ մը թօթուելինք ու սենեակիս ելլենք։

Պուտալին առջեւ մեր կանթեղները կը վառին։ սենեակին մէջտեղ մժեղնոցը պրկուած է։ Ներս մտնելու տեղ չկայ։ ապատրութիւնը լաւ է, սիրուն է մեր բնակարանը այս գիշեր եւ ճշմարիտ դադարանք մը ունի լռութեան ու յուսալքեալ ժամուն պատճառաւ։ Մնաց որ այդպիսի օդով մը տուն մտնելը միւսի հաճելի ապատրութիւն մը կ'ընէ...։

Օ՜ն, չո՛ւտ, Իվի սենեակը պատրաստենք։ Բրիզանթէմ չատ ուրախանալով որ իր հակայ բարեկամը իր մօտը պիտի պառկի, բոլոր ճիգը կը թափէ այս ասպնջականութեան համար։ մեզ որ պէտք կ'ըլլայ քիչ երեք-չորս խուսքարաք փեղկեր, որոնք անմիջապէս մտնուր սենեակ մը պիտի կազմեն, թոյլ մը՝ մեր բնակած այն խոշոր սուփին մէջ։— Ես բոլորովին ձերմակ կը կարծէի այդ փեղկերը, է՜հ, ո՛չ, ատոնցմէ ամէն մէկուն վրայ երկերկու արագիլներ կան գոյն գոյնով նկարուած այն անխուսափելի դիրքերուն մէջ՝ զոր ճարտարական արուեստը նուիրագործած է.— մէկը՝ հրապարակութեամբ գլուխը վեր անկած եւ մէկ որունդը ազնուութեամբ վեր քաշած։ միւսը՝ քերուքաւքի մէջ։ Ո՜հ, սա արագիլները... ո՞ր քան կը ճանաչենն մարդս՝ ճարտնի մէջ միայն ամիս մը մնալէ յետոյ !...։

Ուստի ահա Իվ կը պառկի ու կը քընանայ մեր երդիքին տակ։

Այս գիշեր ան ինձմէ աւելի չուտ քընացաւ։ պատճառը սա՛ է որ ինձի այնպէս եկաւ թէ Բրիզանթէմն ու ան չատ երկար նստուածքներ ուղղեցին իրարու։

Խաղալիկի մը պէս անոր ձեռքը կը թողում այս փոքրիկ արարածը, եւ հիմա կը վախնամ որ մի գուցէ իր գլուխը վզոտուած ըլլամ։ Այս ճարտնուհիէն՝ իրեւ ոչինչ բանէ մը՝ կը կասկածիմ. Բայց ի՜վ... Իվ չատ դէշ գործ մը ըրած պիտի ըլլար եւ ծանր հարուած մը՝ ուսած իմ իր վրայ ունեցած վստահութեանս...։

Անձրեւին չոլինդը կը լսուի մեր հին տանիքին վրայ։ ճպուռները կը լռեն։ Թրջուած հողին հոտը կուգայ մեզ չըրջակայ պարէզներէն ու լեռներէն։ Այս գիշեր անտանելի կերպով կը ճանձրանամ այս թաքստոցին մէջ։ ծխափողին ուսուցիչը սովորականէն աւելի՛ կը զարթնէ գլխս, եւ երբ Բրիզանթէմ կը կկղի իր ծխատուփին առջեւ, բառին է՛ն անորդ խմաստովը չատ գեհենի կը գտնեմ զինքը։

Պիտի ուզի Մաւսէս, եթէ խեղճ Իվը հրապուրէր վատ գործի մը՝ զոր Թերեւս ա՛ չը պիտի ներէի իրեն...։

(Շարունակելի)

—(26)—

"ԱՐԵՒԵԼՔ,,Ի ԳՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

ՏԻԿԻՆ ՖՐԻԶԱՆԹԷՄ

Հեղինակ — ԲԻԷՐ ԼՈՖԻ

Թարգմանիչ — Տ. Ս. ԵԱԼՃԵԱՆ

Ութ.

Կարծես թէ Նակազաքին ալ մեզի հետ վեր կ'ելլէ,— բայց դա՛ վարը, խիստ հեռուն, տեսակ մը տամուկ չոգիի մէջ՝ որ երկինքի մթութեան տակ լուսաւոր կ'երեւայ։ Այդ քաղաքէն կը բարձրանայ ձայներու, կառքի թաւալումներու եւ հեգնական քրքիջներու խառնաչփոթ աղմուկ մը։

Ամառուան այս անձրեւը դեռ զովացուցած չէ օդը։ Փոթորկայոյզ տարին պատճառաւ այս արուարձանին անակնկալները սարսռելու համար է որ Անգլիա կը գործածէ իր բոլոր դիւանագիտութիւնը, ու Ֆրանսայի հետ իր առկախ վէճերը եւ խնդիրները կը կարգադրէ։ Ուստի հաւանականութենէն հեռու է անգլեւռուս համաձայնութեան մը մօտաւոր պատահականութիւնը։ Մանաւանդ երբ մէկ կողմէն Թիպէթի արշաւանքը առաջ կը տարուի ի հեռուստ Ռուսիոյ, եւ միւս կողմէն Ճապոն իր ծովային յաղթանակները կը շարունակէ Ռուսիոյ դէմ, բնական է ուրեմն թէ Ռուսիոյ համար աննպաստ այսպիսի ատեն մը չէ որ կարելի պիտի ըլլայ կընքել անգլեւռուս համաձայնութիւն մը։

Ճիշդ նոյն կացութեան մէջ կը գտնուի նաեւ Ռուսիա, տեսնելով իր Չինակցին բարեկամանալը իր բնական հակառակորդին հետ։ Այլ չցաւցնելու համար իր դժգոհութիւնը, այնպէս կը ձեւացնէ թէ «իր բարեկամներուն բարեկամները իր բարեկամներն են» խօսքը լիովին կը ճշդուի նաեւ այս պարագային։ Սակայն գործը հոն է որ Անգլու-Ֆրանսական համաձայնութեան ոգին իսկ կը դպչի Ռուսիոյ ասոր լաւագոյն տեսութեամբ կամ մեկնութեանը։ Հետեւաբար Ռուսիոյը ի զուր կը մխիթարեն ինքզինքն հանդէպ իրողութեան մը՝ զոր արդիւնք չատ պիտի փափագէին, եթէ կարողանային, եւ որուն դէմ խօսիլ այլ եւս օգուտ չունենալէն զատ, մնաս ալ կրնայ ունենալ, այն է Ֆրանսան իսկատ պաղեցնել իրենցմէ եւ Անգլիան յայտնապէս թշնամացնել։

Կան կարդ մը լրագիրներ ալ Եւրոպայի ու Ամերիկայի մէջ որոնք կը յայտարարեն թէ ի մտոյ անգլու-ֆրանսականին պէս համաձայնութիւն մըն ալ պիտի կնքուի Ռուսիոյ եւ Անգլիոյ միջեւ։ Մինչեւ իսկ բրիտանական Խորհրդարանին մէջ այդպիսի համաձայնութիւն մը չատագովող ու անոր հետամտութիւնը առաջարկող երեսփոխաններ գտնուեցան։ Բայց նախարարապետ Պ. Պալֆուրի տուած պատասխանէն բացորոշ կերպով յայտնի եղաւ թէ կանխատես է այդպիսի բանի մը վրայ լոյս դնել, թող թէ ձեռնարկել։ Ասոր ալ պատճառը այն է թէ գլխաւորապէս Ռուսիոյ արարքներուն դէմ իր տարակուսանքներու պէս բաց ձգուած են, եւ անոնց մէջ եղած բաները կրնանք տեսնել։ Մշտապատ կանթեղներ՝ ընտանեկան պատատներուն ու նախնիքներու խրամներուն առջեւ։ բոլոր տնեցիները պառկած են։ Աւանդական կապոյտ-կանանչ կապէ ցանցերուն ներքեւ կը նշմարուին անոնք կարդալով, ընտանիքով պառկած։ կը քնանան, մժեղներ կը քշեն կամ կը հովանչուին։— կարճուկ տրեր, կիներ եւ մանրիկ երեխաներ իրենց ծոցնողքին քովիկը։ իւրաքանչիւրը, երիտասարդ թէ ծեր, ունի իր կապոյտ կապուտ գիներազգեստը եւ իր փոքրիկ ներքնաթաղը՝ իր ծածրակը հանգչեցնելու համար։

Հաղուստեղէն են այն տունները՝ ուր տակաւին կը զբօսնուն. հեռուէն հեռու, մթին պարէզներու վերեւէն, կիթառի ձայն մը կը հասնի մինչեւ մեզի. տեսակ մը անհասկնալի պարերգ՝ որուն զուարթութիւնը տխրանչիւն է։

Անուսիկ հնդկեղէններով չրջապատուած ջրհոր մը, որուն քով սովորութիւն ունինք դիւերային դադար մը ընել, որպէս զի Բրիզանթէմ քիչ մը շունչ առնէ։ Իվ կը խնդրէ որ լապտերին կարմիր լոյսը անոր դարձնեմ, որպէս զի լաւ մը որոշէ, պատճառն այն է որ այդ ջրհորը ճամբուն կէսը կը նշանակէ։

Ու վերջապէս, վերջապէս ահա՛ մեր բնակարանը!. Դռները գոցուած են. խոր մթութիւն ու լռութիւն։ Պ. Սիւքռ եւ տիկին Բռիւն խնամով գոցած են բոլոր մեր փեղկերը. անձրեւը կը հոսի մեր հին սեւ պատերէն վար։

Ասանկ օդով մը կարելի չէ թողուլ Իվը՝ որ կրկին մինչեւ վար իջնէ, երթալ ծովուն ամբողջ եղերքը Սանքան մը փնտռելու համար։ Ո՛չ, այս գիշեր նաւը թող չերթայ, մեր տունը կը պառկեցընենք։ Արդէն մեր վարձած տունն իրեն համար փոքր սենեակ մը կանխամտածուած է եւ չատ մը պիտի պարտաւորենք դալն, թէպէտ ինքը փոփկանկատութեամբ կը մերժէ։ Ներս մտնենք, կօրիկնիա հասնենք։ Թրջուած կատաւներու պէս աղէկ մը թօթուելինք ու սենեակիս ելլենք։

Պուտալին առջեւ մեր կանթեղները կը վառին։ սենեակին մէջտեղ մժեղնոցը պրկուած է։ Ներս մտնելու տեղ չկայ։ ապատրութիւնը լաւ է, սիրուն է մեր բնակարանը այս գիշեր եւ ճշմարիտ դադարանք մը ունի լռութեան ու յուսալքեալ ժամուն պատճառաւ։ Մնաց որ այդպիսի օդով մը տուն մտնելը միւսի հաճելի ապատրութիւն մը կ'ընէ...։

Օ՜ն, չո՛ւտ, Իվի սենեակը պատրաստենք։ Բրիզանթէմ չատ ուրախանալով որ իր հակայ բարեկամը իր մօտը պիտի պառկի, բոլոր ճիգը կը թափէ այս ասպնջականութեան համար։ մեզ որ պէտք կ'ըլլայ քիչ երեք-չորս խուսքարաք փեղկեր, որոնք անմիջապէս մտնուր սենեակ մը պիտի կազմեն, թոյլ մը՝ մեր բնակած այն խոշոր սուփին մէջ։— Ես բոլորովին ձերմակ կը կարծէի այդ փեղկերը, է՜հ, ո՛չ, ատոնցմէ ամէն մէկուն վրայ երկերկու արագիլներ կան գոյն գոյնով նկարուած այն անխուսափելի դիրքերուն մէջ՝ զոր ճարտնական արուեստը նուիրագործած է.— մէկը՝ հրապարակութեամբ գլուխը վեր անկած եւ մէկ որունդը ազնուութեամբ վեր քաշած։ միւսը՝ քերուքաւքի մէջ։ Ո՜հ, սա արագիլները... ո՞ր քան կը ճանաչենն մարդս՝ ճարտնի մէջ միայն ամիս մը մնալէ յետոյ !...։

Ուստի ահա Իվ կը պառկի ու կը քընանայ մեր երդիքին տակ։

Այս գիշեր ան ինձմէ աւելի չուտ քընացաւ։ պատճառը սա՛ է որ ինձի այնպէս եկաւ թէ Բրիզանթէմն ու ան չատ երկար նստուածքներ ուղղեցին իրարու։

Խաղալիկի մը պէս անոր ձեռքը կը թողում այս փոքրիկ արարածը, եւ հիմա կը վախնամ որ մի գուցէ իր գլուխը վզոտուած ըլլամ։ Այս ճարտնուհիէն՝ իրեւ ոչինչ բանէ մը՝ կը կասկածիմ. Բայց ի՜վ... Իվ չատ դէշ գործ մը ըրած պիտի ըլլար եւ ծանր հարուած մը՝ ուսած իմ իր վրայ ունեցած վստահութեանս...։

Անձրեւին չոլինդը կը լսուի մեր հին տանիքին վրայ. ճպուռները կը լռեն. Թրջուած հողին հոտը կուգայ մեզ չըրջակայ պարէզներէն ու լեռներէն։ Այս գիշեր անտանելի կերպով կը ճանձրանամ այս թաքստոցին մէջ. ծխափողին ուսուցիչը սովորականէն աւելի՛ կը զարթնէ գլխս, եւ երբ Բրիզանթէմ կը կկղի իր ծխատուփին առջեւ, բառին է՛ն անորդ խմաստովը չատ գեհենի կը գտնեմ զինքը։

Պիտի ուզի Մաւսէս, եթէ խեղճ Իվը հրապուրէր վատ գործի մը՝ զոր Թերեւս ա՛ չը պիտի ներէի իրեն...։

(Շարունակելի)

ՀՐԷՇԱՅԻՆ ՈՍԻՐ ՄԸ

(Թղթակցութիւն «ԱՐԵՒԵԼՔ»ի)

ԲԱՐԻԶ, 16 ապրիլ 904.

Ոճիրներու առատութեան չրջանի մը մէջ կը գտնուինք այս միջոցս։ Թերթերը ամէն օր լեցուն են քաղաքական չարագործութեանց նկարագրութիւններով եւ կամ Բարիզի այլ եւ այլ չրջանակներուն մէջ չարունակ գործի վրայ գտնուող Աբաշներու չահատակութիւններով։

Անշուշտ սուտ պէտք չէք գիտեր թէ ի՛նչ կը նշանակէ այդ Աբաշ բառը։ Հոս Աբաշ անունը կուտան այն տեսակ մարդոց՝ որոնք մասնաւոր խմբակներու բաժնուած, գիշեր առեն ճամբորդներու վրայ կը յարձակին, նոյն իսկ բազմամարդ թաղերու մէջ, զանօնք կը կողոպտեն, եւ չատ անգամ ալ, կողոպտելէ վերջ կը սպաննեն։

Աբաշները՝ բարիզցիներու համար արհաւիրքի աղբիւր մըն են։ Դիշեր ժամանակ, մարդիկ քիչ անգամ մինչեւ ինն դուրս կ'ելլեն, միշտ յանկարծական յարձակումէ մը վախնալով։

Իսկապէս ալ սոսկալի մարդիկ են ատոնք։ Կանոնաւոր կազմակերպութիւն մը ունին, բաժնուած են առանձին խումբերու, իրենց պետերով, իրենց լրտուներով եւ գաղտնաթաքոյցներով։ Շատ անգամ, սոսկալի հակառակութիւններ ծայր կ'առնեն իրենց միջեւ, եւ ընդհանրապէս այդ հակառակութիւնները դանակով ու տարաճակով կը կարգադրուին փողոցներու մէջ։

Այս օրերս այդ կարգի կռիւ մը տեղի ունեցաւ։ Աբաշներու երկու խումբեր՝ կընոյ մը պատճառաւ իրարու հետ հակառակած ըլլալով, կէս գիշերէն ժամ մը վերջ սոսկալի ընդհարում մը ունեցան իրարու հետ, Բարիզի ամէնէն բազմամարդ մէկ անկիւնը։ Երկու կողմէ բազմաթիւ չարագործներ վիրաւորուեցան, թէեւ, սոսկալութիւնը վրայ հասածին պէս, կռուողները վայրկենապէս իրարու հետ հաշուեցան եւ իրենց վիրաւորները վերցընելով սկսան փախչիլ։ Ընդհանրապէս այդպէս կ'ընեն արդէն։ Ոստիկանութիւնը սակայն յանկարծաց վիրաւորներէն չարը ձեռք անցընել, որոնցմէ երկուքը վաստանգաւոր վիճակի մը մէջ գտնուելնուն համար հիւանդանոց տարուեցան։ Տեղի ունեցած կռուին վրայ դաղափար մը տալու համար, սակայն միայն ըսեմ թէ ոստիկանական քննիչներ՝ մի միայն կռուին վայրէն գտան քանի մը բիվալեր, տասնի մօտ խոշոր դանակներ, վեց հատ դաշոյն եւ հարիւր հատ պարպուած փամփուշտ։

Այն որ Բարիզ կը բնակի, վարժուած է այս կարգի դէպքերու, որոնք, ինչպէս ըսի, ամէն օր կը պատահին։ Այս բազմամարդ քաղաքին մէջ ոճիրը անպակաս է արդէն։ Եւ այդ ոճիրներուն մէջ կան երբեմն որոնք իրենց տհաճելի դրութիւնովը մարդուս մազերը կը ցցուցընեն։

Այդ կարգէն է այն քսամեսեւսիկ տուամը որ այս օրերս տեղի ունեցաւ, եւ զոր պիտի պատմեմ տարու։

* * *

Լաֆոն անուն վաճառատան պաշտօնեայ մը, անցեալ օր իր բնակարանը կը դիմէ ցերեկուան ճաշին համար, ու քիչ մը կը դարմանայ, տեսնելով որ կինը՝ սովորականին պէս ընդ առաջ չգար ի՝ բոլորովին ձերմակ կը կարծէի այդ փեղկերը, է՜հ, ո՛չ, ատոնցմէ ամէն մէկուն վրայ երկերկու արագիլներ կան գոյն գոյնով նկարուած այն անխուսափելի դիրքերուն մէջ՝ զոր ճարտնական արուեստը նուիրագործած է.— մէկը՝ հրապարակութեամբ գլուխը վեր անկած եւ մէկ որունդը ազնուութեամբ վեր քաշած։ միւսը՝ քերուքաւքի մէջ։ Ո՜հ, սա արագիլները... ո՞ր քան կը ճանաչենն մարդս՝ ճարտնի մէջ միայն ամիս մը մնալէ յետոյ !...։

Ուստի ահա Իվ կը պառկի ու կը քընանայ մեր երդիքին տակ։

Այս գիշեր ան ինձմէ աւելի չուտ քընացաւ։ պատճառը սա՛ է որ ինձի այնպէս եկաւ թէ Բրիզանթէմն ու ան չատ երկար նստուածքներ ուղղեցին իրարու։

Խաղալիկի մը պէս անոր ձեռքը կը թողում այս փոքրիկ արարածը, եւ հիմա կը վախնամ որ մի գուցէ իր գլուխը վզոտուած ըլլամ։ Այս ճարտնուհիէն՝ իրեւ ոչինչ բանէ մը՝ կը կասկածիմ. Բայց ի՜վ... Իվ չատ դէշ գործ մը ըրած պիտի ըլլար եւ ծանր հարուած մը՝ ուսած իմ իր վրայ ունեցած վստահութեանս...։

Անձրեւին չոլինդը կը լսուի մեր հին տանիքին վրայ. ճպուռները կը լռեն. Թրջուած հողին հոտը կուգայ մեզ չըրջակայ պարէզներէն ու լեռներէն։ Այս գիշեր անտանելի կերպով կը ճանձրանամ այս թաքստոցին մէջ. ծխափողին ուսուցիչը սովորականէն աւելի՛ կը զարթնէ գլխս, եւ երբ Բրիզանթէմ կը կկղի իր ծխատուփին առջեւ, բառին է՛ն անորդ խմաստովը չատ գեհենի կը գտնեմ զինքը։

Պիտի ուզի Մաւսէս, եթէ խեղճ Իվը հրապուրէր վատ գործի մը՝ զոր Թերեւս ա՛ չը պիտի ներէի իրեն...։

(Շարունակելի)

ՊԱՐԶ ԳԻՒՂԵՐ

ԿՈՒՐԱՍԻ

Տիվրիկէ երկու ժամ հեռաւորութեամբ, Կէօնտիրէն լերան մէկ արգաւանդ ձորին մէջ կը գտնուի այս 100–120 անոյշ գեղեցկատեսիլ գիւղը, զարմիկ դիրքով մը։

Իր չուրջը կը գտնուին բազմաթիւ պղտոլից այգիներ, եւ իր վրայ ցցուած են անապին քարակոյտեր, որոնք այդպէս կը մնան տարիներու ընթացքին մէջ։ Եկեղեցին, ցածուլիկ գմբեթով մը, տաներուն վերեւը կը կանգնի, իր կուչը ուսենալով դպրոցը։ Այգիներուն ճիւռ մէջտեղէն, հեղասան գեակ մը խոնջելով կ'անցնի կերթայ, առուները փռուած ընդարձակ դաշտին մէջէն, մթնալու եփբասի խաղաղ ալիքներուն՝ իր մէկ կողմը թողլով Խալիզ ըսուած վայրը։

Տեղացիին զբաղմունքը երկրագործութիւն է, թէկուզ գիւղին մէջ կը գտնուին տասը՝ [illegible] Գրիգոր սոխակին հետ դուրս կ'ելլէ ան փակուած սենեակէն, փութիկաս եռանդով մը, ու իր ջուխտ մը եղներուն ընկերացած՝ ժայռերու կողերէն լեռներէն վեր կը բարձրանայ, մոցառներու ու փուշերու մէջէն կ'անցնի, առանց օձերէն վախնալու. կը քալէ ու կը քալէ մինչեւ որ հասնի իր արտերը։ Հոն գործի կը ըսկսի, կը հերկէ, կը ցանէ, աշուշին հընձելու յոյսովը կեանքատած։ Աբեւ իր այրող շղթերով ազդեցութիւն չի կրնար ընել անոր, որովհետեւ կ'արնամարտէ ան տաքութիւնը։

Սարահարթի մը վրայ, բլուրներու ու հիասքանչ տեսարաններու առջեւ փոքրիկ վանք մը կը բարձրանայ Սուրբ Թորոս անուն. առջեւէն առուակի մը եղերքն է վեր շարք շարք ծառեր կ'երկարին մինչեւ Վերի Վանք, պղտուկ ակի մը գլուխը։ Երկրագործը իր կէսօրուան ճաշը ընելու համար յանախ կուգայ հոն, իր լոգնած, թուլցած մարմնոյն կազդուրիլ ըմպելիին, անուշ վճիռ ջուրին ալ մասնակից ըլլալու։ Եւ այդպէս կ'ըմբոշխնէ նորածիլ ծաղիկներու անուշ բուրումը, մերթ գեղջուկ երգի մը եւ մերթ խաղի մը թրթռումները խառնելով անձաներու ամայութիւններէն փչող հովին ալքերուն։

Կուրասինցին, ամառը՝ գլխաւորաբար կիրակի օրերը, կեանքին երջանիկ վայրկեանները իր այգիին մէջ կ'անցընէ, հոն դալար ծառերու սաղարդալից ճիւղերուն տակ չլսեր ան ոգմուկը քաղաքի մեր ամբոխին։ Կը մոռնայ հոն կեանքին հոգերը, բնութեան հմայքա տեսարաններէն հրապուրուած։

Գիւղական կեանքի երջանկութիւններ չեն պակսիր հոս, եւ եթէ անոնց մէջէն պակսող կարեւոր բան մը կայ, այն է պզտիկ մանկատան՝ զեթ ուսման նախնական տարերքը տարվեցնող մէկ հատիկ դպրոցին փակումը, այս երկու տարիներու միջոցին, վարժապետի մը չգտնուելութեան պատճառաւ։

Գ. Թ.

ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԻԴԼԵՐ

ԿՈՒՐԱՍԻ

Տիվրիկէ երկու ժամ հեռաւորութեամբ, Կէօնտիրէն լերան մէկ արգաւանդ ձորին մէջ կը գտնուի այս 100–120 անոյշ գեղեցկատեսիլ գիւղը, զարմիկ դիրքով մը։

Իր չուրջը կը գտնուին բազմաթիւ պղտոլից այգիներ, եւ իր վրայ ցցուած են անապին քարակոյտեր, որոնք այդպէս կը մնան տարիներու ընթացքին մէջ։ Եկեղեցին, ցածուլիկ գմբեթով մը, տաներուն վերեւը կը կանգնի, իր կուչը ուսենալով դպրոցը։ Այգիներուն ճիւռ մէջտեղէն, հեղասան գեակ մը խոնջելով կ'անցնի կերթայ, առուները փռուած ընդարձակ դաշտին մէջէն, մթնալու եփբասի խաղաղ ալիքներուն՝ իր մէկ կողմը թողլով Խալիզ ըսուած վայրը։

Տեղացիին զբաղմունքը երկրագործութիւն է, թէկուզ գիւղին մէջ կը գտնուին տասը՝ [illegible] Գրիգոր սոխակին հետ դուրս կ'ելլէ ան փակուած սենեակէն, փութիկաս եռանդով մը, ու իր ջուխտ մը եղներուն ընկերացած՝ ժայռերու կողերէն լեռներէն վեր կը բարձրանայ, մոցառներու ու փուշերու մէջէն կ'անցնի, առանց օձերէն վախնալու. կը քալէ ու կը քալէ մինչեւ որ հասնի իր արտերը։ Հոն գործի կը ըսկսի, կը հերկէ, կը ցանէ, աշուշին հընձելու յոյսովը կեան

կը կարծէ թէ ան ալ մեռած է իր կարգին։

Բայց կ'երևայ թէ այդ միջոցին ինքզինքին կուգայ, կը հասկնայ գործած սարքին բանադրակ քաջութիւնը, եւ ամենայն ածելին առնելով մէկ քանի տեղէն կը կարէ վիզը՝ իր կեանքին վերջ տալու համար, թէեւ չի յաջողիր։

Իր վէրքերը, օրքան ալ ծանր, կրկին չեն սպաներ իր կեանքին։ հաւանական է որ քիչ առնէն բալորովին ապաքին, շնորհիւ այն խնամքներուն՝ որոց առարկայ պիտի դառնայ հիւանդանոցին մէջ։

Ոստիկանութիւնը անոր ապաքինումն վերջ կրկին ձեռք պիտի առնէ այս գործին քննութիւնը, վճռական հարցաքննութեամբ մը տիկին Լաֆոնի ինկած պատասխանատուութեան բաժինը որոշելու համար։

ԹՂԹԱԿԻՑ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

Բորբ-Արթուրի կացութիւնը։— Շահեկան նամակ մը։— Ռուսիոյ բանակը։— Անգլիա եւ Ռուսիա։— Անվերս եւ ներկայ պատերազմը։— Չինու զինուորական օրէնքը։

Բարիզի Թերթ մը մարտ 8 թուականով հետեւեալ նամակը ստացած է Բորբ-Արթուրի իր թղթակցէն։— «Կ'երևայ թէ վաղը կամ մէս օրը պիտի ամրակնութիւնք հռակի կերպով։ Ճապոնները որոնք մինչ այս տեղէն լուր կը ստանան Չինացիներուն միջոցաւ, ծանուցանել տուին մեզի թէ այնքան կառաջած են Բորբ-Արթուրը մինչեւ ցորդ դրուած չելլալուն համար որ իրենց ծովակալը պիտի գլխատեն, եթէ չկրնայ այդ գործը յաջողցնել։ Ճապոնները այդ միամտութիւնը բաւական զուարճալի է եւ հոս անկին մարդ կը ծնանի անոնց վրայ։ Չինացիները կ'ըսեն նաեւ թէ Բորբ-Արթուրը եթէ վաղը չդրաւուի, թագիրի մէջ անկարգութիւններ պիտի ծագին։ Ասանց ամէնքն ալ տղայական բաներ են, սակայն իմացածս կը տեղեկագրեմ, ինչպէս ուզած էք ինձմէ։ Շաբաթվէ զորավարը նոր հրամանագիրներ հրատարակեց ռուսերէն ու չիներէն։ Ասանց մէկը կը ծանուցանէ Չինացիներուն թէ Բորբ-Արթուրի ամբողջ չրջանակը՝ մինչեւ Չի-ֆօ պաշարման վիճակի մէջ է։ միւսը կը պատուիրէ չմոռնալ ամրոցներուն, առանց մասնաւոր արտօնութեան։ Եթէ որ եւ է անձ չկենայ ռուսերէն «կեցիր» ու չիներէն «Չէն-ժա« (կեցիր) հրամանին, իսկոյն պիտի սպաննուի։ Անցեալները սա իրողութիւնը պատահեցաւ.— Մալային զինուորական տասնեակ մը իր սովորական նիստը կը գումարէր, որմ-բակոծութիւնը սկսաւ։ Միայն դատուողը [illegible] թէ ինչպէս այդ միջոցառութիւնը մէկ կողմ պիտի թողուր իր գործը եւ թէ տասնը պիտի ցրուէր, դատաւորները խուճապի մատնուելով, սակայն ընտայդպէս չեղաւ։ Տեղեկագրերը ասքի ելած էր խօսելու, երբ թնդանօթաձգութիւնը սկսաւ։ Խօսքը չարունակեց առանց կարեւորութիւն ընծայելու ռմբակոծութեան։ Դատաւորները նոյն իսկ լրտու երես չնայեցան։ Նախագահն ալ, առանց անապարելու եւ սովորականին պէս, վճիռը արտասանեց, բանտարկութեան դատապարտելով ամբաստանեալը։ Ցնոյ դատաւորները իրենց տեղերը դարձան. իբրեւ թէ արտասովոր բան մը պատահած չելլար, մինչդեռ այդ միջոցին քաղաքին վրայ անարկու պայթումներ օդը կը ճեղքէին եւ չէնքին մէկ ալ կարելի է որ ռումբի մը յանկարծակի այցելութիւնը ընդունէր։ Լորոք չդգենաը, որուն համար այնքան բաներ ըսուեցան, հրամանդարանի վերածուեցաւ Կարմիր Խաչի դրօշին տակ։ Նոր ժամանած կամաւորներուն հետ կայ եօթանասունչորս տարեկան Սեւ Լեռնցի մը՝ Բլամիներեց անուանով եւ արդէն Ս. Դէորգի խաչը ունի Ռուսիոյ բանակին մէջ մատուցած դատարան ծառայութիւններուն համար։ Մարտ Յին հոս ժամանեցին երեսուներ մեքենադէս-հարատագէտներ չրջանաւարտիներ-թատի մասնագիտական վարժարանին։ Ասանց չատերը պիտի աշխատին Սեգարեվիչի ու Ռեթվիզանի ներգաւութեանցը։ Դժբաղդաբար ատոնց առաջինը պիտի չկրնայ հոս նարդալ։ Ոգնեփայտին տակ հինգ մեթր ծակ մը կայ. մասնագէտները կ'ըսեն թէ չատ ազէկ կ'ելլայ դոյն փոխադրել տալի լաւ գործիքներ ունեցող նաւրան մը։ Ռեթվիզան տեղէն երերաց։ Մինչեւ հիմա նաւանգիստէն ելլելու ձայն կայ՝ մատքին մէջ պատկած էր. հիմա ալ կողմը կը գտնուի։ Մարգոյն Արեւելքի նաւանգիստ երան՝ Վլատիվոսթոքի ու Արթ-Արթուրի մէջ սիրային առեւտուրը կը կատարեն Ճապոնցի եւ Ամերիկացի կիներ։ Ճապոնները երկրորդ կարգին կը վերաբերին, իսկ Ամերիկացիները առաջին կարգին։ Բորթ-Արթուրի Ամերիկացի կիները կը գտնուին միս Մատանուն խոշոր կնոջ մը իրաւասութեան տակ, որ երկու տարուան մէջ բաւական մենկակ գումար մը պահ տուաւ ռուսերէն չինական պանդոկին՝ իբրեւ հասոյթը իր արհեստին որուն առարկաներն են շամանիա եւ հաճոյք։ Շաբաթվէ զորավարը, սակայն, քանի մը ժամուան մէջ աքսորեց միս Մատը ու անոր «չխատակցուհիները», վասն զի տեղեկութիւն առած էր որ անգլիացի լրտու մը պահած է իր տունը։ Կ'երևայ թէ այդ կնոջ խիղճը չատ մաքուր չէ, եւ արդարեւ Շաբաթվէ զորավարը աւելի ազէկ կ'ընէր եթէ աւելի կանուխ գործ հանած ըլլար կիներուս այդ գաղտնութիւնը։ Պաշտպանողական միջոցներու կը դիմեն, վասն զի երիտասարդ սպաները կը զբաղեցնեն թալացուցիչ մթնոլորտի մը մէջ։ Ի-Բէսի ճամբով, որ դէշ տղէկ կը բանի, Չէ-Ֆուէն եւ Շանկայէն նամակներ կը ստանանք, սակայն տասերկու կամ տասնընհինգ օրէն մեր ձեռքը հաղիւ կը հասնին։ Զինուորներուն բարոյական վիճակը լաւ է. սպաները կատարեալ վստահութիւն ունին։ Երկաթուղին որքան ատեն որ բանի, պարէնաւորումը ապահովուած կ'երևայ։ Կը յուսացուի որ ռուսական բանակին աջակցելու հսկողութիւնը որոշելք ըլլայ ճապոնցիներու ջանքերուն՝ երկաթուղիին գիծը կտրելու համար։ Եթէ այդ վերջին պարագան պատահի, ինչպէս Շաբաթվէ զորավարին մէկ հրամանագիրը կ'ըսէր տասնընհինգ օր առաջ, բաւական պաչար պիտի ունենանք, վասն զի չատ բան մթերուած է արդէն. այն սպաները որոնց կարծիք հարցուցի, ըսին թէ երկաթուղուան համար պաչար կայ»։

—Արլիւ-Ռիւս կը հրատարակէ Մայրագոյն Արեւելք ղանուող հրամանատարներուն հետեւեալ ցանկը.

Մայրագոյն Արեւելքի ցամաքային եւ նաւային գերագոյն հրամանատար ընդհանուր Թիկնապահ ծովակալ Իւժէն Իվանովիչ Ալեքսիէվ, փոխարքայ Մայրագոյն Արեւելքի, 61 տարեկան։ Ընդհանուր սպայակոյտի պետ՝ զորավար Ժիլինսքի, 51 տարեկան։ Կեդրոնական հրամանատար՝ զորավար Ռիգլուէկ, 44 տարեկան։

Մանչուրիոյ բանակ.— Ընդհանուր հրամանատար ընդհանուր Թիկնապահ զորավար Քուրոբաթքին, 56 տարեկան։ Կեդրոնական հրամանատար զորավար Պըլակովիչենչէնքի, 57 տարեկան.

Ա. զորաբանակ.— Հրամանատար՝ զորավար Սահարով, 51 տարեկան եւ սպայակոյտի պետ՝ զորավար Իվանով, 52 տարեկան։ Բ. զորաբանակ.— Հրամանատար՝ զորավար Զասուլիչ, 60 տարեկան եւ սպայակոյտի պետ՝ զորավար Բակէնքութ, 50 տարեկան։ Գ. զորաբանակ.— Հրամանատար, զորավար Շթօսէլ, 56 տարեկան, եւ սպայակոյտի պետ՝ զորավար Պոնտթովսքի, 47 տարեկան։ Դ. զորաբանակ.— Հրամանատար՝ զորավար Զարապչէվ, 60 տարեկան։ Սիպերիոյ խաչաձեւ հեծելազօրքերու զորաբանակին՝ հրամանատար զորավար Սիմանով։ Անդրպայքալի խաչաձեւ հեծելազօրքերու զորաբաժնին՝ հրամանատար զորավար Ռենենքամֆի։ Երկաթուղիներու պահակ զինուորներ.— հրամանատար զորավար Զիչակով, 52 տարեկան։ Բորթ-Արթուրի բերդը.— հրամանատար զորավար Սիմիրնով, 50 տարեկան։ սակայն քանի մը օրէ ի վեր այդ պաշտօնը կը վարէ դիւանական Կրիկորովիչ։ Վլատիվոսթոքի բերդը՝ հրամանատար՝ զորավար Վորոնէյ, [illegible] զորաբանակաւ չերջանակ՝ հրամանատար զորավար Լիւէվիչ։ Պաղաղականի նաւային զորամասին՝ հրամանատար Մարքարով ծովակալը, 56 տարեկան, որուն աղէտալի մահուամբը անոր յաջորդեց ծովակալ Սքրիպլով։

— Ֆիկարօ հետեւեալը կը գրէ.— «Անգլիոյ լրագիրները հիմա մեծ համակրութիւն ցոյց կուտան Ռուսիոյ։ Պէտք է տակաւին դիտել ընդհանրի տարբերութիւնը հանրութեան որ սիրդերը խանդաղատութեամբ կ'ընդունէր Ճապոնի վերաբերեալ բոլոր նպաստաւոր լուրերը։ Բազմաթիւ չրջանակներուն մէջ բացայայտ կապէս չի խօսուիր խաղաղ կացութեան մը մասին առաջարկութիւն մը ընելու խնդրոյն վրայ, ինչ որ պիտի վիրաւորէ Ռուսները, քանի որ վստահ են թէ ցամաքի վրայ իրենց թշնամին պիտի յաղթեն, բայց ընդհանուր զգացումը այն է թէ բարեկամ ու դաշնակից տէրութիւնները որքան չուտ ալ կարեան միջամտել եկու հանգամանքներուն օգնելու համար, այնքան աղէկ պիտի ըլլայ։ Անգլիֆրանսական բանակցութեանց անուսալի յաջողութենէն ետքը, Մայրագոյն Արեւելքի խնդրոյն խաղաղ կարգադրութիւնը հեռագնեայ կարելի կ'երևայ։ Ասիկա թէեւ լոկ ոյս մը է, սակայն կը չեչուտի, վասն զի Անգլիոյ մէջ երկրակալութեան կանգնակիցներուն գաղափարը ցոյց կուտայ։»

— Անվերջ նաւանգիստը չատ կարեւոր դեր մը կը կատարէ ռուսական պատերազմի մէջ, իրողութիւն մը զոր նոյն իսկ այդ քաղաքին բնակիչներն ալ չեն գիտեր։ Թշնամութիւնները սնելէն ի վեր, մեծաքանակ զէնքեր եւ ռազմական իրեղէններ կը զրկուին Մայրագոյն Արեւելք։ Անվերջին ճամբայ հանուած առաքիանները երկու երրորդ մասը պատերազմի տրցիլով նիւթեր են։ Այդ պատճառով անգլիական Ընկերութեանց ապահովագրութեան գիները չատ ուռեցան։ Այսու հանդերձ չարժումը կը շարունակէ եւ կ'ուզէ։ Շոգենաւերուն ամէնքն ալ դէպ ի Չին ճամբայ կ'ելլեն. սակայն ապրանքը հոն ցամաք հանուելուն ալեւ, ցամաքի ճամբով նրկաւ պատերազմիկներէն մէկին կամ միւսին կը զրկուին։

— Բէ-Չի-Լիի փոխարքան սա յայտարարութիւնը հրատարակեց ամէն կողմ.— Ո՛վ որ վրդովիչ լուրեր տարածէ, պիտի գլխատուի։ Ո՛վ որ սրբվի կամ որվնցնէ Պոքսրներու կամ այդ կարգի ուրիշ մարմիններու գործառնութիւնները եւ վարդապետութիւններ, պիտի գլխատուի։ Անոնք որ հուրքաւին կողապտելու կամ անկարգութիւններ յարուցանելու համար, պիտի գլխատուին։ Կառավարութեան ծառայութեանը մէջ գրաւնուղ անձ մը, զինուորական կամ ոչ-զինուորական, որ համամիտ եղած ըլլայ սիրալ վարդապետութիւններ տարածողներու եւ կամ անկարգութեանց մասնակցի, պիտի գլխատուի։ Ասկէ զատ մեղապարտներու ընտանիքներուն պատերը հինգ տարուան բանտարկութեան պիտի դատապարտուին եւ անոնց ինչքերը պիտի գրաւուին, մեղապարտները իրենց մէջ պահած ըլլալնուն համար։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 20 ապրիլ.— Թոքիոյէն կը հեռագրեն թէ ճապոնական երկու հարիւր տասը փոխադրանաւեր երեկ ճամբայ ելեր են Բորէա երթալու համար.

—Բեռերպուրկէն հեռագիր մը ստանց հաստատելու կը ծանուցանէ թէ Վլատիվոսթոքի ռուսական նաւարանը քանի մը ճապոնական փոխադրանաւեր ընկղմեր է, որոնք զինուորներով լեցուն էին։

—Պատերազմի դաշտէն հասած լուրերու նայելով, մեծ ճակատամարտ մը մոտալուտ է Ռուշանի (Մանչուրիա) չերջանակները։

ԲԱՐԻԶ.—Զախարով զորավարը Մանչուրիոյ ռուսական բանակին սպայակոյտ պետ անուանուեցաւ։

ՊԵՐԼԻՆ.—Ճէնովայի մէջ ճապոնական կառավարութեան կողմէ գնուած նաւերը ճապոն պիտի փոխադրեն Հանգարիոյէն ճապոնական բանակին համար ծախսուած ձիերը։

ԲԵՌԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Ասպին բաղմութիւն մը լեցուած էր կայարանը, երբ ծովակալ Սքրիպլով հասաւ։ Ծովակալը Սեւաստոպոլ պիտի երթայ չարաթ օրը եւ անկէ Մայրագոյն Արեւելք պիտի ուղեւորի։ Ամբոխը նուիրական պատկերներ տուաւ ծովակալ Սքրիպլովի, որ յուզուած կ'ուլար, եւ որ խոստացաւ հեռաբանել այդ պատկերները։ Նոր հրամանատարը ուղղա՛ի կայս. պալատ գնաց եւ տեսակցեցաւ Զարին հետ։

ՀՌՈՄ.— Եկմական նախարար Պ. Լուսիանթիի կը հերքէ այն լուրը թէ իտալական ռազմի փոխանակումը այս տարի տեղի պիտի ունենայ։

ՎԱՏԻԿԱՆ

Կրօնական միաբանութիւնները.— Պապին մեկ որոշումը.— Նուազանգիտ Վատիկանի մէջ.— Նորութիւն մը։

Պիոս Ժ. Պապը Հռոմի կրօնական բաւոր հաստատութեանց մանրամասն հարցարան մը ղրկեց, որուն պէտք է ամէն կղերական անտարբեր պատասխանէ, առանց հոգ ընելու թէ կրնայ անհամոյ ըլլալ իր պետին։ Ամէնքն ալ պէտք է ճշմարտութիւնը յայտնեն իրենց վանքին բարոյական ու նիւթական վիճակին վերաբերեալ։ Պիոս Ժ. համոզուած է թէ անոր է կարեւոր բարենորոգումներ ընել կրօնական միաբանութեանց մէջ։

— Շաբաթ առաւօտ Վատիկանի Ռէֆէնտ սրահին մէջ Պապին ներկայութեանը, Մաէստրօ Բէրոզի նուագեց իր Սրապաք Մարիոր եւ վերջին գործը՝ Վիրջին Դատասան։ Աւիկա արտասովոր դէպք մըն է, վասն զի 1870էն ի վեր նուագանդեա չէր տրուած Վատիկանի մէջ։ Նաեւ ուսանողութիւնը կը պահանջէր որ կինեարս ձայն չլսուի առաքելական պալատին մէջ։ Արդ, Բասիլիքայի թաղամասին դերասաններն են որ այդ երկու եղանակները պիտի երգեն Պապին ներկայութեանը։ Լրագիրները այդ դէպքը կը նկատեն իբրեւ պատասխանութիւն մը դէպի հասարակութիւն, սակայն Վատիկանի չրջանակներուն մէջ ատոր սա բնական բացատրութիւնը կուտան թէ Պիոս Ժ. որ չատ կը սիրէ երաժշտութիւնը, ուզած է իմանալ հեղինակութիւնը երիտասարդ վարպետին զոր չատ կը սիրէ, եւ զոր միշտ պաշտպանած է Վենետիկի Պատրիարք եղած ատեն։ Պապը առաջին անգամ ինքն սկսաւ ծափահարել։ Բանընչրս կարտիներ նվիրեալ էին, ինչպէս նաեւ վատիկանի Գրասենեակի դեսպան Պ. Նիպոր՝ իր բոլոր պաշտօնեաներովը։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Նոր պայմանագրութիւն մը.— Եկու երիտասարդաց գործադուրները.— Գոնդաւոր կիները եւ ցոյք։

Ուրբաթ օրը Հռոմի մէջ ստորագրուեցաւ Ֆրանսայի ու Իտալիոյ միջեւ պայմանագրութիւն մը՝ գործաւորներու եւ անոնց պաշտպանութեան մասին։ Ֆրանսայի կողմէ ստորագրեցին Հռոմի Ֆրանսական դեսպանը Պ. Պորէր եւ Ֆրանսայի առեւտրական նախարարութեան պաշտօնեաներէն Պ. Արթիւր Ֆոնթէն. իսկ Իտալիոյ կողմէ, արտքին, եկմական, երկրագործական եւ հեռագրական ու Թղթատարական նախարարները։ Պայմանագրութիւնը կը պարունակէ այն հիմերը որոնցմով պիտի կնքուին խնայողութեանաւ հանգստեան սնուցեալներուն, աշխատութեան արկածներու հետեւանքով ըսալիք հատուցմանց եւ ընդհանուր կերպով ընկերական ապահովագրութեան վերաբերեալ կարգադրութիւնները։ Ստորագրուեցաւ նաեւ կարգադրութիւն մը Ֆրանսայի եւ Իտալիոյ խնայողական արկղերուն միջեւ գործաւորներու յանձնուած տարադրներու փոխանակման մասին։ Պայմանագրութիւնը նաեւ կը վերաբերի կիներու եւ արդոց աշխատութիւնը կանոնաւորելու խնդրին։

ՍՈՄԱԼԻԼԷՆԴ

Մասմիւլայի կացութիւնը.— Անհպասելուրեր.— Մօտայուս նակատամարտ մը։

Մասմիւլան բաւական դժուարին կացութեան մէջ կը գտնուի. փոխադրութեան միջոց չունի այլեւս. բոլոր պաշարները եւ իրեղէնները գրեթէ սպառած է։ Իսը հարիւր պատերազմիկներ միայն ունի։ Անոր մօտ գտնուած կիները ուղաք կամ մեռած են եւ կամ հեռացուցուած։ Անգլիայի զօրավարը կը յուսայ թէ մօտերս պիտի կրնայ պարտաւորել Մասմիւլան որ ճակատամարտ մը կատարէ։ Անգլիական չորս յածուորներ տակաւին կը պաշարեն Սամալիներու եղերքը։ Տեղեկութիւններ կը հաստատեն եւ կը քաջալերեն դաշնակից ցեղերը տեղւոյն ցեղապետին դէմ եւ կը հսկեն նաեւերու վրայ, որպէս զի պարէնաւորումը արգիլեն։

ՉԱՆԱՉԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գրավանատուութեան ճախարարութիւն.— Պոսնիէի մանուաց տարեդարձ։— Շուն ատոդիերը.— Դազանները պարուճակող տոգեներ մը։

Բարիզի Օրէրա Թատրոնին վերջին ներկայացմանը պահուն Նախագահին «ավան-Սէն»ին մէջ քանի մը Անգլիացիներու հետ կը գտնուէր Անգլիոյ պատերազմական Նախարարը՝ Պ. Ֆարբէր որ ամէն անգամ որ Բարիզ այցելէ, միշտ մեծ Օպերան կ'երթայ։ Պ. Ֆարբէր նախ գրավեցաւ եր եւ լեռոյ նաւային չինուութիւններու ձեռնարկեց։ Այդ նոր ապարեզին մէջ Պէլֆասթի երեսփոխան եղաւ եւ, անշուշտ, մասնաւոր կարողութիւններ ցոյց տուած ըլլալով, ծովային նախարարութեան խորհրդական անուանուեցաւ. հիմա պատերազմական նախարար է։

—Անցեալ օր Պասիէի մահուան երկու հարիւրերորդ տարեդարձն էր։ Ֆրանսայի ամէնէն մեծ եպիսկոպոսը՝ Ժաք Պոսիէ մեռած է 1704 ապրիլ 12ին կէս գիշերէն չորս ժամ քառորդ մը վերջը, Բարիզի Սէնթ-Ան փողոց, 76 տարեկան վեց ամսուան եւ տասնըմէկ օրուան։ Քանի մը տարիներէ ի վեր երիկամանքի քարի հիւանդութենէ կը տառապէր եւ վերջապէս անոր զոհ գնաց։ Երկար ատեն տառապելով այդ ախտէն, ան անոր հանգամանքը հասկցած, ան անոր վրայ խօսած եւ ան ալ իր ախտաւորութիւնները դադրեցուցած էր։ Վերջապէս որոշեց խորհուրդ հարցնել նոյն ժամանակի նշանաւոր բժիշկներուն, մանաւանդ Տատարի, Թուրնիֆորի եւ Ֆալկոնի։ Ատոնք ժամանակ մը ճշմարտութիւնը չյայտնեցին հիւանդին, բայց վերջապէս իմացուցին։ Ղանալով հանգիստ զայն թէ վիրաբուժական գործողութիւն մը անհրաժեշտ է, սակայն Պասիէ չնաւանեցաւ. Լըթիւ տարան կը պատմէ թէ Բարիզի բժշկական վարժարանին քլինիքին՝ պատիւ ունի ծանուցանելու իր յանձնարարներուն թէ տեղափոխուած է Բերա, Մեծ փողոց, Բարլան վանատան վերի յարկը, թիւ 9, ուր հիւանդներ կ'ընդունի ժամը 9էն մինչեւ 6 կէս օրէն յետոյ, բացի կիրակի օրերէն։

ԹՈՒՐՔԻԱ

Օ. ՍԱՐԵԱՆ

Պէյ Օղլունան Ճատտէի Բէպիրեաթ Ֆերանտրդ ալֆաբէթիանէի գարշըքնան 170 նումէրօլու տարթիմանան։

Պու քէրէ էվրօրատան սոն մոտա Լինվարի Ֆրանսրդ վէ Ինկիլիզ գուսմաշլարը ճէլպ իթմիշ օլարղընան վէ դայէթ պիիմի վէ էհվէնն ֆիյաթլա էլպխէ իմալ օլնարղընան բիյէթլու միւթէբիւէրէ իլան օլունուր։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Սանիէի ատիճան տարուեցաւ Շքատրի նահանգին կեդրոնական թաղապետական բժիշկ Ֆէլդուլլահ էֆ ի։ Մալիսէի ատիճան՝ Սինօպի յոն հատարակութեան երեւելիներէն Ճինոզլը Նիքոլաքի էֆ.ի։

—Մաքսային վերատեսչութեան իրաւագէտ խորհրդական անուանուեցաւ եկմական նախարարութեան փաստաբան Ակեսի պէյ։

—Մայրաքաղաքին գաւառակին դատարանի օգնական անուանուեցաւ Եսրկաքի էֆ.։

—Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Տէֆթէրխանէի վերատեսչութեան օգնական Ռէֆիգ պէյի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ Ռէժիի վարչութեան Թուրքերէն Թղթակցութեանց դիւանին քարտուղարներէն Ֆահրէ էֆ.ի եւ առաջին առաջնակարգ վճռական Լէյլի էֆ.ի։ Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ առաջին առաջնակարգ վճռական Բէսօսէզլը Ալէքօ էֆ.ի։

ԱՐՈՒՍՏԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐԸ զրկուած ապրանքները երբ օսմ. երկիրները վերադարձուին, մաքսի պիտի չտանուին։ Մինչեւ հիմա այդ տեսակ ապրանքներուն մաքսը իբրեւ աւանդ վար կը դրուի եւ լեռոյ երբ նոյնութեամբ վերադարձուին, մաքսին համար տուրք մը առնուելէ ետքը աւանդը կը վերադարձուի։ Սէլլալի արուեստանոցները զրկուելիք ապրանքներուն նկատմամբ ալ վերոգրեալ նոր որոյսմը պիտի գործադրուի։

ՄՈՒՍՈՒՎի նահանգին ալ ոստիկան-զինուորներու կազմակերպութիւնը կատարուած է յանձնաժողովի մը կողմէ որ իր տեղեկագիրը մատուցած է Սպարապետ Դրան։

ՍԿԻՏՍԱՐի կառավարիչ Համի պէյ հիւանդ ըլլալով քանի մը օրէ ի վեր բացակայ կը գտնուի իր պաշտօնատեղիէն։

ԱԹԷՆԷՆ ապրիլ 3 թուականով կը գրեն Ամալթիա լրագրին թէ հելլենական սահմանագլուխին վրայ միջոցներ ձեռք առնուած են, չարագործներու ճանցը արգիլելու համար։ Այդ առթիւ որոշուած է աւելցնել պահականներու թիւը։ Թեսալիոյ մէջ ալ ոստիկաններուն եւ չրջանի պահակախումբերուն թիւը պիտի աւելցուի։

ԳՈՍՈՎԱՅԻ ոստիկան-զինուորներու հրամանատար Թէվֆիգ փաշա նոյն պաշտօնով Եանեա փոխադրուած եւ անոր յաջորդած է Եանեայի ոստիկան-զինուորներու հրամանատար Դել-Դնդապետ Ղալիպ պէյ։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆը որոշեց որ նորոգուելիք փողոցները բալորովին քառակուսի քարերով սալարկուին, որոնք թէ՛ չատ կը դիմանան եւ թէ նորոգութիւնները ալ քիչ ծախքով կը կատարուին։

ՄԵՇՈՒՇ.—Կ. Պոլիս ժամանած Ֆրանսական ու հելլենական նաւերու նաւապետները կը պատմեն թէ ապրիլ 2ին եւ 3ին Մէլքերկրանի մէջ թանձր մշուշ մը կը տիրէր եւ թէ չոգենաւերը միս սուլելով ու հաղար զգուշութիւններով կը յառաջանային։ ընդհարումէ զգուշանալու համար։

ՊԱՊԱԿԱՆ նուիրակի փոխանորդ մանսէնէօր Պորկամէրոս Հռոմ ուղեւորուելու արձակուրդով։

ԷՆՆԻՒՐԻՆ կը գրեն Իզմամի թէ տեղւոյն անգլիական հիւպատոսութիւնը ջնջուած եւ հիւպատոս Պ. Շիբլի Էրզրում փոխադրուած է։

ԹՆԴԱՆՕԹԱՐԱՆի վերատեսուչ Զէքի փաշա, առջի օրը, այցելեց Զէյթունի Պրունի գործարանը։

ԻԶՄԻՐի ոստիկանապետը, կուսակալին կողմէ արուած հրամանի մը վրայ, սկսած է հաւաքել կարգ մը անձերու ձեռքը գտնուած զէնքերը եւ անոնց տէրերուն նկատմամբ հարկ եղած գործադրութիւնը կատարել։ Քիչ առնուազն մէկ բազմաթիւ զէնքեր հաւաքուած են։

— Թուրքերէն Իզմիր չարթաթերթը, կանոններու անսասան ըլլալով, անպայման կերպով դադրման դատապարտուեր է։

ՍԵՐԳԻՍ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻՍ.— Զէթինեէի պուլկար գործակատար Պ. Ռիզով որ վերջերս բռնամիւռ համբաւութիւններ կատարեց Պելկրատէն Սաֆիա եւ փոխադարար, եւ որ Սերպիոյ Թագաւորին ալ ներկայացաւ, կիրակի օր Սոֆիա վերադարձեր է իր բանակցութեանց արդիւնքը հաղորդելու։ Պուլկար թերթերը կը գրեն թէ հետեւեալ կէտերու մասին համաձայնութիւն գոյացած է.— Երկու պետութեանց միջեւ անգործերու ջնջումը. հանրային իրաւունքի հաստնողները եւ փախստականները իրարու յանձնել. հեռագրական եւ թղթատարական ծախքերը զեղչել. ճարտարարուեստի անհրաժեշտ եղող մէկ քանի նիւթերու վրայ մաքսատուրքը զեղչել. դրամական պայմանագրութիւն մը կնքել, որով ապահովուի իւրաքանչիւր երկրի դրամը փոխադարձաբար չրջաբերութեան մէջ ընդունելիը։

ԶԲՕՍԱՇՐՋԻՆՆԵՐ.— Մեսաժերիի չոգենաւով, երէկ, Կ. Պոլիս ժամանեցին ամերիկացի, ֆրանսացի եւ պէլճիքացի վարսաւիներեք զբօսաշրջիկներ։

Բ. ԴՐԱՆ առաջին թարգմանիչ Տավաւ էֆ. հիւանդ ըլլալով, քանի մը օրէ ի վեր բացակայ կը գտնուի իր պաշտօնատեղիէն։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱՆ խորհուրդը որոշեց ծանուցել։ Մանրոց միանգամայն թէ մաքսային հասոյթները իւրացնողները եւ կամ մաքսային իրաւունքներուն դիմամբ վնասողներն ալ, մաքսային պաշտօնեաներու մէջ բնաւ չդործածուելու պայմանով, պաշտօնակ պիտի ըլլան։

ԿԱՅՍ. ԹԱՆԳԱՐԱՆԻՆ կիրը կառուցուելիք նոր չէնքին համար պետական Խորհուրդը որոշեց նուազագոյն կատարել եւ կլիմական գանձուն աւելի շահաւոր պայմաններ ապահովող եւ իր յանձնառութիւնները անթերի կատարող յանձնառուի մը յանձնել նոյն չէնքին կառուցումը։

ՀԵՌԱԳՐԱՒԱՆ ԹԵԼ.— Զեռնհաս պաշտօնարանը Մեծ-Եպարքոսէն խնդրեց որ ձիաքէշ Հաէյտա երկարելիք հեռագրական թելին ծախքերը հաստատուին, որպէս զի շինութիւնը չուտով կատարուի։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը գրեց պէտք եղած տեղը, որպէս զի նանանգներու քաղաքային պաշտօնեաներուն ալ հրահանգ տրուի թէ կալուածներու տարբերներուն փոփոխութեան եւ կալուածական սուրքերու որոշման մասին թէ՛ եկմատական գանձուն եւ թէ ժողովրդեան չահերը նկատողութեան առնուելով, անկողմնակալութեամբ կատարուին պէտք եղած գործողութիւնները։

ԱՐՈՒՍՏԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐը զրկուած ապրանքները երբ օսմ. երկիրները վերադարձուին, մաքսի պիտի չտանուին։ Մինչեւ հիմա այդ տեսակ ապրանքներուն մաքսը իբրեւ աւանդ վար կը դրուի եւ լեռոյ երբ նոյնութեամբ վերադարձուին, մաքսին համար տուրք մը առնուելէ ետքը աւանդը կը վերադարձուի։ Սէլլալի արուեստանոցները զրկուելիք ապրանքներուն նկատմամբ ալ վերոգրեալ նոր որոյսմը պիտի գործադրուի։

ՄՈՒՍՈՒՎի նահանգին ալ ոստիկան-զինուորներու կազմակերպութիւնը կատարուած է յանձնաժողովի մը կողմէ որ իր տեղեկագիրը մատուցած է Սպարապետ Դրան։

ՍԿԻՏՍԱՐի կառավարիչ Համի պէյ հիւանդ ըլլալով քանի մը օրէ ի վեր բացակայ կը գտնուի իր պաշտօնատեղիէն։

ԱԹԷՆԷՆ ապրիլ 3 թուականով կը գրեն Ամալթիա լրագրին թէ հելլենական սահմանագլուխին վրայ միջոցներ ձեռք առնուած են, չարագործներու ճանցը արգիլելու համար։ Այդ առթիւ որոշուած է աւելցնել պահականներու թիւը։ Թեսալիոյ մէջ ալ ոստիկաններուն եւ չրջանի պահակախումբերուն թիւը պիտի աւելցուի։

ԳՈՍՈՎԱՅԻ ոստիկան-զինուորներու հրամանատար Թէվֆիգ փաշա նոյն պաշտօնով Եանեա փոխադրուած եւ անոր յաջորդած է Եանեայի ոստիկան-զինուորներու հրամանատար Դել-Դնդապետ Ղալիպ պէյ։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆը որոշեց որ նորոգուելիք փողոցները բալորովին քառակուսի քարերով սալարկուին, որոնք թէ՛ չատ կը դիմանան եւ թէ նորոգութիւնները ալ քիչ ծախքով կը կատարուին։

ՄԵՇՈՒՇ.—Կ. Պոլիս ժամանած Ֆրանսական ու հելլենական նաւերու նաւապետները կը պատմեն թէ ապրիլ 2ին եւ 3ին Մէլքերկրանի մէջ թանձր մշուշ մը կը տիրէր եւ թէ չոգենաւերը միս սուլելով ու հաղար զգուշութիւններով կը յառաջանային։ ընդհարումէ զգուշանալու համար։

ՊԱՊԱԿԱՆ նուիրակի փոխանորդ մանսէնէօր Պորկամէրոս Հռոմ ուղեւորուելու արձակուրդով։

ԷՆՆԻՒՐԻՆ կը գրեն Իզմամի թէ տեղւոյն անգլիական հիւպատոսութիւնը ջնջուած եւ հիւպատոս Պ. Շիբլի Էրզրում փոխադրուած է։

ԹՆԴԱՆՕԹԱՐԱՆի վերատեսուչ Զէքի փաշա, առջի օրը, այցելեց Զէյթունի Պրունի գործարանը։

ԻԶՄԻՐի ոստիկանապետը, կուսակալին կողմէ արուած հրամանի մը վրայ, սկսած է հաւաքել կարգ մը անձերու ձեռքը գտնուած զէնքերը եւ անոնց տէրերուն նկատմամբ հարկ եղած գործադրութիւնը կատարել։ Քիչ առնուազն մէկ բազմաթիւ զէնքեր հաւաքուած են։

— Թուրքերէն Իզմիր չարթաթերթը, կանոններու անսասան ըլլալով, անպայման կերպով դադրման դատապարտուեր է։

ՍԵՐԳԻՍ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻՍ.— Զէթինեէի պուլկար գործակատար Պ. Ռիզով որ վերջերս բռնամիւռ համբաւութիւններ կատարեց Պելկրատէն Սաֆիա եւ փոխադարար, եւ որ Սերպիոյ Թագաւորին ալ ներկայացաւ, կիրակի օր Սոֆիա վերադարձեր է իր բանակցութեանց արդիւնքը հաղորդելու։ Պուլկար թերթերը կը գրեն թէ հետեւեալ կէտերու մասին համաձայնութիւն գոյացած է.— Երկու պետութեանց միջեւ անգործերու ջնջումը. հանրային իրաւունքի հաստնողները եւ փախստականները իրարու յանձնել. հեռագրական եւ թղթատ

48 ժամուան քարանթինայի ու ապանխումներու ենթարկել Ասէնի ու Բարթիի ծովեզերքներուն — այդ երկու նաւահանգիստները մէջը չըլլալով — ժամանումները նաւ կը վերթեր (Պարսկաստան) ու Պահրէյն կղզին։ Բարթիի ու Ֆաոյի — այդ երկու նաւահանգիստները մէջը ըլլալով — ծովեզերքներուն ժամանումները այդ որոշման ենթակայ չեն։

ՊԱՍՐԱՑԻ մէջ ապրիլ 4ին քոլերայէ առաջուան բռնուածներէն երեք մահեր պատահեր են։

ԴՈՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը, կ'ըսէ Սապահ, արտօնեց Էնկլէրի վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազութիւնը դատատանի ենթարկել Պողոսեան գաւառակին նախկին դատարանին անդամներէն հարցաքննիչ դատաւոր Լիմին էֆ.ն՝ զեղծումներ գործած ըլլալուն համար։

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՐԳԵՒ. — Իզմիրի արհեստագործական Համիտիէ վարժարանին վերջին վիճակահանութենէն 45,000 դրուշոց պարգեւին կէսը շահած է Իզմիրլի մէջ լուսայուխտ Մալէ, մէկ քառորդը՝ Պոլսոյ Վէզնէճիլեր Թաղին մէջ Մէհմէտ Նուրի էֆ. եւ քառորդն ալ Մարմարիւլի մէջ Մէհմէտ աղա եւ Իզմիրի մէջ մանիֆաթուրաի Արթաքի էֆ. Բամպաքճեան։

ԲԻԼԼԻ–ԼՈՒԹԻ ՄԷՋ ՆՈՐ ԳՈՐԾ. — Ֆրանսական դեսպանատան Վոքուէ պահականուին հրամանատար Բիլլէ–Լոթի նոր գործ մը հրատարակեց Դեպի ի Սպահան, ուր կը նկարագրէ Պարսկաստան կատարած իր ուղեւորութիւնը։

ԲԱՄՊԱԿ. — Լիվերբուլէն երկուսուն թատրոնով կը հեռագրեն թէ վերջին օրերուն անժամանակ ցուրտերը Լավանտիի մէջ մեծապէս վնասեր են բամպակի նոր բերքին, որով նորէն վարուցան կատարել հարկ է։ Ապրիլ 5/18 ին ամերիկեան նաւահանգիստները ժամանած են 9000 հակ. անցեալ տարուան նոյն օրը 9400 ժամանած էին։ Վերջին գիներն են ապրիլ–մայիս՝ 7.47, յուլիս–օգոստոս՝ 7.40, օգոստոս–սեպտեմբեր՝ 7.16 եւ հոկտեմբեր–նոյեմբեր՝ 6.28։

ԳԻՆՈՎ ՏՂԱՅ–Գարթալի մէջ, անցեալ օր, երկու աղջիկներ, մէկը եօթը տարեկան ու միւսը վեց, իրենց մէկ բարեկամուհիին՝ տասը տարեկան, տունը հիւր կ'երթան։ Տունը մարդ չկար։ Երեք փոքրիկ օրիորդները տաքնելու օգտագործելով, կասը մը միս կը գտնեն ու կ'եփեն։ յետոյ գինիի տակառին մօտ հաւաքուելով կը սկսին ուտել ու խմել։ Վեց տարեկան աղջիկը ինք չէր խմեր այլ միւս ընկերները կը դրդռէր։ Բիլ եւրքը եօթը տարեկան աղջիկը ղդայողիկ մնաց, իսկ տասը տարեկանը, գլուխը տաքցած, սկսաւ ձեռքը անցած բաները կատրել, պռալ եւալլն։ Տան տիրուհին տունը դառնալուն հանդիսատես եղաւ այդ տարօրինակ տեսարանին եւ բազմիկներ բերել տալով երկու աղջիկներուն հարկ եղած դարմանները ընել տուաւ։

ՑԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ. — Ունդարեան կղզիմը Շարքէօյլի Բանանոթ, երէկ, իր սենեակը նստած տեսն, յանկարծամահ եղաւ։ Բժշկական քննութեամբ հաստատուեցաւ թէ սիրտի կաթուածէ մեռած է։

— Պոլսոյ Մեծ Շուկային մէջ դերձակ Եանի եւ Գոճա Մուսթաֆա Փաշա Թաղին մէջ նպարավաճառ Բաֆի յանկարծամահ եղան սիրտի կաթուածէ։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Օսմ. Պանքան փոքր վարձքի մը փոխարէն իբրեւ ուսանող կ'ընդունի թէ տանունի արձանագրուած եւ թէ ունկընդրելու յաւուրկ օսմ. ու օտար ամէն տեսակ բաժնեթուղթեր ու պարտաթուղթեր, որոնք «Հաթ Տօտ» կոչուած երկաթէ դրամարկղերու մէջ կը պահուին, ասոնք կը դանուին չիմէնթոյէ շինուած եւ զրահով պատած հ ատասուն նկուղներու մէջ։ Այդ կերպով բաժնեթուղթ ու պարտաթուղթ յանձնողներուն Օսմ. պանքան ընկալագիր մը կուտայ, որուն մէջ կ'արձանագրուին վիճակահանութիւն ունեցող բաժնեթուղթերու եւ արժեթուղթերու թիւերը։ Օսմ. Պանքան առանց յանձնարարողէնքի ու սէրոլը կողմէ առանց դիմումի պէտք ունալու, կը գանձէ յանձնուած բաժնեթուղթերուն եւ պարտաթուղթերուն կուպոնուրուն փոխարժէքը, եթէ կ. Պոլսոյ մէջ վճարելի են։ Օտար երկիրներու մէջ վճարելի են։ Օտար երկիրներու մէջ վճարուելիքներն ալ փոքր յանձնարարողէնքով կը գանձէ եւ փոխանակագրի հրապարակին ամենէն օգտակար գիներովը կը հաշուէ։ Առանց պայմանժամին եւ կամ գանձման թուականին սէրերուն հաշուոյն իբրեւ հասոյթ կ'արձանագրուին։ Փոխարժէքը ժամանակին գանձելու համար պայմանժամէն քսան օր առաջ կարգնները կ'անկասուին արժեթուղթերէն։ Օսմ. Պանքան նաեւ Բարիզի ու Լոնտոնի միջոցներուն, Աղեքսանդրիոյ, Գահիրէի, Իզմիրի ու Պերայի նման օսմ. գլխաւոր քաղաքներու իր մասնաճիւղերուն եւ Աթէնքի, Պէրլինի, Պրիւսէլի, Պուքրէշի, Հռոմի ու Վիեննայի իր գործակալներուն մօտ ալ իբրեւ ուսանող կ'ընդունի ու կը պահէ արժեթուղթեր ու պարտաթուղթեր։ Առանց ասոնցմէ փոխարժէքը Կ. Պոլսոյ մէջ պարտատ կը պահէ յանձնողին հրամանին եւ կամ անոր հաշուոյն իբրեւ հասոյթ կ'արձանագրէ։ Վերոգրեալ միջոցներուն եւ գործակալներու մօտ պահուած բաժնեթուղթերը եւ պարտաթուղթերը տեղւոյն մէջ յանձնողը կրնայ անձամբ եւ առնել։ Նաեւ անոր ընկերավարին ալ կը դրկուի։ Օսմ. Պանքան տակարանի գործառնութեանց վերաբերեալ ամէն տեսակ յանձնարարութիւններ՝ այսինքն կանոնիկ ու պայմանաժամով արժեթուղթ գնելու եւ վաճառելու գործողութիւնները, կը կատարէ թէ՛ Կ. Պոլսոյ եւ թէ օտար երկիրներու մէջ։ Արեւելեան երկաթուղիներու, Բրլիսի Ծանոթ էմիրլիէի, հելլենական ազգային Պանքային պարտաթուղթերը, օսմ. ապահովագրական Ընկերութեան բաժնեթուղթերը եւալն հրապարակի գինով փոփոխողներուն կը վաճառէ եւ իսկոյն կը յանձնէ Օսմ. Պանքան յանձն կ'առնէ բաժնեթուղթերու եւ պարտաթուղթերու փոխանակումը, փոխանակութիւնը, կարմի թուղթերուն նորացութիւնը, վճարումները եւ վերջապէս արժեթուղթերու վերաբերեալ ամէն տեսակ գործողութիւններ՝ յատուկ տակացոյցին համաձայն։ Նաեւ օսմ. ու օտար բաժնեթուղթերու եւ պարտաթուղթերու փոխարէն, ընթացիկ հաշիւի եղանակով, եւ խիստ չափաւոր պայմաններով դրամ փոխ կու տայ։ Մանդատներ օսմ. եւ օտար բաժնեթուղթերու եւ պարտաթուղթերու ամանց կարգի փոխարժէքը, պայմանաժամէն առաջ, կը զեղչէ։ Օսմ. պանքան իր մասուներուն մէջ իբրեւ ուսանող պահուած բաժնեթուղթերու եւ պարտաթուղթերու կարգնոներուն փոխարժէքը առանց յանձնարարողէքի կը վճարէ։ Օսմ. պանքան սեղանաւորական գործառնութեանց մասին տեղեկութիւն առնելու պարտաւոր դիւան մը ունի որ կրնայ ձրիաբար տեղեկութիւն հաղորդել՝ տակարանը ընդունուած կամ չընդունուած բաժնեթուղթերու եւ պարտաթուղթերու մասին։ Կարգ մը պարտաթուղթերու հրապարակի գինը բարձր է անոնց հրապարակ հանուելու գինէն, որով դանոնք հրապարակէն բարձր գինով գնողները, երբ վիճակահանութիւն կատարուի, բնականաբար իրենց ուսած դրամէն վար գաւմար մը պիտի առնան։ Օսմ. Պանքան, իբրեւ ապահովագրին փոքր վարձքի մը փոխարէն, այդ պարտաթուղթերու ապրերը վնասէ զերծ կը պահէ՝ իրենց ուսած դրամը նոյնութեամբ առանալու համար։ Այդ ապահովագրինը որոշ չըլլալով, դիմում ընողին պիտի յայտնուի։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գալատէյէմի եկեղեցիէն մէկ քանի տարի առաջ կնոջ Փայտի Մատուռը պարունակող Խաչ մը գողցուած էր։ Հանկարծակի երկար խուզարկութիւններու, կարելի չեղաւ երեւան հանել ոչ գողը եւ ոչ գողօնը։ Թաղ. Խորհրդոյ անդամ Մարգարէ էֆ. Շահնազարեան կողակից Տիկին Մարիամ, բարեպաշտական գովելի զգացմամբ ասոր սակիզ ուելի արժէքը Թեմէ արծաթեայ գեղակերտ խաչ մը շինել տալով նուիրած է նոյն եկեղեցւոյն։ Օծումը այս կիրակի պիտի կատարուի հանդիսաւորապէս, Գրիգորիս Աշքենազիսկոպոսի նախագահութեամբ։

— Կէտրիկ Փաշայի Կրթական Մասնախումբը առժամեայ Թաղ. Խորհուրդին հետ ունեցած վէճին հետեւանքով Զատկէն ի վեր գործելէ դադրած էր։ Հիմա, օժանդակ մասնախումբ մը կազմուած ըլլալով, նախկինը իր բոլոր գոյքերը, տեսակները եւ 750 դրուշի չափ պարտատ դրամն ու տեսակները հաշիւներով միասին յանձներ է նոյն մարմնին։

— Իզմիրի Ուսումն. Խորհուրդը, նամակ մը գրելով Բերայի արհեստանոցին Տէրէնեանեան, խնդրեր է որ այդ հաստատութեան կանոնագրէն երկու օրինակ դրկուի իրեն։ Կ'երեւայ թէ Իզմիրի մէջ ալ նմանօրինակ ձեռնարկ մը պիտի փորձուի, ինչ որ գնահատելի գործ մը պիտի ըլլայ անշուշտ Իզմիրի հայ իգական տարրին համար։ Միւս կողմէ, Իզմիրի Ուսումն. Խորհուրդին այս խնդրանքը ապացոյց մը կրնայ նկատուիլ այն արդար համբաւին ու նշանակութեան, զոր Բերայի արուեստանոցը ձեռք բերած է համեմատաբար չատ քիչ տարիներու մէջ։

— Կը լսենք թէ՝ Ս. Յակոբայ որբանոցին տեսչութիւնը նկատողութեան առած է այն նամակը զոր հայ թիթեղագործ մը հրատարակած էր անցեալներս Արեւելքի մէջ, եւ որով ինքզինքը կ'առաջարկէր իր վարպետ՝ որբանոցի արհեստարանին թիթեղագործութեան հիւղին։ Որքանոցին անօրէնութիւնը արդէն իսկ համբաւ դրած է նախորդ հրեայ վարպետը, եւ գործը յանձնած է վերոյիշեալ հայ արհեստաւորին։

— Պրուսայի Դաւառ. Ժողովին ընթերութիւնը լրացած ըլլալով, անցեալ կիրակի գումարուեր է նախագահութեամբ առաջնորդ Տ. Յովհաննէս եպիսկ. Արշարունիի՝ եւ ի ներկայութեան 21 անդամոց եւ նոր Թաղ. Ժողով մը ընտրեր է հետեւեալ անձերէ. Տէրաք՝ Սարգիս Սառաքեան, Գրիգորիս Մկրտիչեան, Կարապետ Կուրտիկեան, Մաքսուտ Թէնեան, Մարտիրոս Ֆերմանեան, Պետրոս Քէչեհեան եւ Յակոբոս Տէր Ասատուրեան։ Թաղ. Խորհրդոյ պաշտօնավարութեան չորրորդ տարեշրջանը ըլլալով, ի մօտոյ նոր ընտրութեան պիտի ձեռնարկուի։ Այս ընտրութիւնն ալ կատարել տալէն վերջ առաջնորդ Տ. Յովհաննէս եպիսկ. օրհնութեան համար Պոլիս պիտի գայ... ըստ իր հնաւանդ սովորութեան, եւ ապրիլի 6 եկեղեցի է ասել թէ պիտի հաստատուի Գէնալը։

ՀԱՅ-ՀՌՈՄԷԱԿԱՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԸ

Տ. Պօղոս Ս. Իմանուէլեանի մահուամբ թափուր մնացած պատրիարքական աթոռին վերաբերեալ հաւատիներու ծախքերու հսկողութիւնը կատարելու համար Մատակարարական Ժողով մը կազմուեցաւ նախընթաց օր գումարուած Վարչական Ժողովոյ մէջ, առաջարկութեամբ Տ. Աւետիս Արքեպ.ի, որ նախագահ ընտրուած է նոյն Ժողովին։ Անդամներն են՝ Տ. Ներսէս եպս. Ճնորհեան Տ. Յովսէփ Ծ. Վ. Աբիկեան, Վիլլէն էֆ. Գասապեան եւ Մկրտիչ էֆ. Ինճէրճեան։ Քարտուղարութեան պաշտօնը պիտի վարէ Տ. Գէորգ Ծ. Վ. Թէրզիպաշեան։

Հայ–Հռոմէականաց Պատրիարքարանի Սինոդը կազմուած է հետեւեալ եպիսկոպոսներէն. Տ. Աւետիս Արքիեպիսկոպոս (Պատր. Փոխանորդ), Տ. Սահակ արքպ. Հաճեան (Սրվաղի), Տ. Օգոստինոս արքպ. Սայեղեան (Հալէպի), Տ. Յուսիկ արքպ. Կիւլեան (Մէրսինի), Տ. Պօղոս եպսկ. Թէրզեան (Առանայի), Տ. Կարապետ եպսկ. Քէլեբեան (Էրզրումի), Տ. Ստեփան եպսկ. Իսրայէլեան (Խարբերդի), Տ. Միքայէլ եպսկ. Խաչատուրեան (Մալաթիոյ), Տ. Ներսէս եպսկ. Ճնորհեան (Մուշի), Տ. Յարութիւն եպսկ. Ճամճեան (Պրուսայի), Տ. Անդրէաս եպսկ. Զէլլեպեան (Տիրապէզի), Տ. Մատթէոս եպսկ. Սիսլեան (Կեսարիոյ), Տ. Պօղոս եպսկ. Սապպաղեան (Եգիպտոսի), Տ. Կղեմէս եպսկ. Ղազարոսեան (Թրեբիզոնդի), Տ. Յովհաննէս եպսկ. Մուրատեան (Մարաշի), Տ. Ստեփան եպսկ. Աբիկեան (Տրապիզոնի)։ Հռոմայ աթոռին քով իբրեւ ներկայացուցիչ կը գտնուի նաեւ Ռուսպեան արքպ. որ կը մասնակցի Սինոդին։ Այս առաջնորդներն են որ պիտի ընտրեն Կ.–Պարտիարքը եւ բնականաբար իրենցմէ մէկն է որ պիտի ընտրուի նոյն աթոռին պատ։

Մօնսինիոր կը գրէ իր երէկուան թիւին մէջ որ վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է հրամայել որ Իր Անձնական Դանձէն վճարուի յուղարկաւորութեան ծախքը։

Ֆրանսական դեսպանատան գործակատար Պ. Պարոն Պարտիարքարան երթալով, ի դիմաց դեսպանին ցաւակցութիւն յայտնած է։ Նոյնպէս այլ եւ այլ կրօնական միաբանութեանց կողմէ պատգամաւորներ կ'երթան Պատրիարքարան իրենց ցաւակցութիւնը յայտնելու։

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Օր. Սօֆիկ Զաքարեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 95 դրչ. նուիրած են Հիւանդասնոցիս Տէր եւ Տիկին Մ. Շերիրեան էֆ. յԱնվէրս։

— Հանգուցեալ Տիկին Մերոպէ Ց. Թարգամեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդասնոցիս Ց. եւ Ա. Պաւլեաներ եղբարք, ի Նիկոմիդիա։

(Հոգաբարձութիւն)

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՖՈՆՍՔԱՆԹԻՆՈՒԼ)

ՊՈՒԼԳԱՐԻԱՅԻ ԵՒ ՀԱՅԿԱՅԻ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԱԼԵՔՍԻԷՎ, ԾՈՎԱԿԱԼԻՆ ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆԸ

ԲԵՌԵՐՍԿՈՒՐԿ, 20 ապրիլ. — Երէկ Բարթ–Արթաւրի մէջ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէր։ Կը հաւատուի թէ ճաբոնական խրած յարձաւորակէ մը զատ, ապրիլ 15 ին ճաբոնական երկու յարձաւորակներ ալ վնասուեր են։

— Հեռագրական ռուս գործակալութիւնը կ'ըսէ թէ պաշտօնապէս տեղեկութիւն մը չկայ Ռիւթէրի այն լուրին նեղկատմամբ թէ Ալեքսիէվ ծովակալը հրաժարած ըլլայ։

—Բուրբաթքին զորավարին կողմէ այսօրուան Թուականով Նիքոլա կայսեր ուղղուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Եալուի վրայ կատարեալ հանդարտութիւն կը տիրէ։ Կալուցիի դիմացը եւ դէպի աւելի հիւսիս ճաբոնները պատնէշներ կը շինեն։ Ճաբոնական զինուորներուն թիւը կ'աւելնայ։ Թշնամին կը համախմբուի Վիճուի չորակայքը, մեռնողներուն դէպի հիւսիս տարածուելով։ Եալուի երկայնքը։

—Խազաս պահակներ Զինթալղա ծովածոցին մօտ ճաբոնական նաւերու լայսեր տեսած են, Բոթինցա գիւղին դիմացը՝ Թուանկ–Թայի արեւմտեան կողմը, 25 վերստ հեռուն։ Նաւերը եղերքէն 50 վերստ հեռուն խարսխած են։

— Միլէնքօ զօրավարը կը տեղեկագրէ թէ Սաէնկ–Զաէնկի մօտ ալ ճաբոնական նաւեր տեսնուեր են։

ՆԱԿԱՋԱՒԻ. — Ռիւթէր կ'իմանայ թէ ճաբոնական նաւատորմը երեք անչարժ ականներ խոտորեր է՝ Շանթեանկի տարածանդէն 40 փարսախ հեռուն։

ՍԷՈՒԼ. — Ռիւթէր կ'ըսէ թէ ճաբոնական իշխանութիւնները կը հաւատան թէ Եալուի վրայ միշտ յառաջապահներու կռիւներ կը կատարուին եւ թէ ամէն վայրկեան նոր ընդհարումի մը կը սպասուի։

— Եալուի ալ եղերքին վրայ ռուս զինուորներուն թիւը յիսուն հազար կ'ենթադրուի։

ԲԱԹԱՆԱ. — Վիլհէլմ կայսրը առաւն ցամաք ելաւ. յետոյ Նիքոլոզի ուղեւորեցաւ՝ Նանան այցելելու։ կէսօրէն ետքը վերադարձաւ։

— Բարիզի քաղաքապետութեան ներկայացուցիչները Բաթանա ժամանեցին։ Կայսրանին մէջ ընդունուեցան տեղական իշխանութեանց կողմէ եւ ժողովրդեան տարբեր բաժնութիւն մը եռանդագին արտայայտութիւններ ըրաւ։ Շատ մը տասներ օդին մէջ նետուեցան տա արձանագրութիւններով։— «Կեցցէ՝ Վիլհէլմ կայսրը» եւ «Կեցցէ՝ Ֆրանսա»։ Քաղաքապետութեան պաշտօնաթերթին վրայ իտալական, գերմանական եւ ֆրանսական դրօշները պարզուած են։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՈՆԱԼ)

ԲԵՌԵՐՍԿՈՒՐԿ, 20 ապրիլ —կը ծանուցուի թէ Ծայրագոյն Արեւելքի փոխարքայ Ալեքսիէվ ծովակալը հեռագրով հրամարական տուեր է։

ԼՈՆՏՈՆ. — Սէուլէն առնուած հեռագիրներու նայելով Եալուի վրայ լուսնալապահներու անկարելիւ ընդհարումներ տեղի կ'ունենան։ Եալուի աջ եղերքին վրայ մեծ ճակատամարտ մը մատալուա է։

ԲԵՌԵՐՍԿՈՒՐԿ.— Ռուսական հանրային հանգանակութիւնը, նոր մարտաւեր չմնալու համար, առանձնօրէն միլիոն բուպլին անցաւ։

ԲԱՐԻԶ.— Նորէն կը հերքուի դերման լրագիրներուն կողմէ երէկ հրատարակուած այն լուրը թէ իտալական ջուրերու մէջ Վիլհէլմ կայսրը Պ. Լուպէի հետ պիտի տեսակցի։

—Սեղանաւորներու խումբ մը ռուս կառավարութեան կ'առաջարկէ մէկ միլիար ֆր.ի փոխառութիւն մը՝ հարիւրին հինգ տոկոսով։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ԹՂԹԱԲԵՐ

«ԲԷԹՐՈԲԱԼՈՎԱՔ»Ի ԱՂԷՏԸ

ԸՆԴՈՒՈՎԵԱՑ ՆԱԻԵՐ

Այսօրուան թղթաբերով հասած եւրոպական թերթերը տակաւին ենթադրութիւններու մէջ կը մոլորին, Բեդրոբալովսքի աղէտին իսկական պատճառներուն նկատմամբ։

Այն ենթադրութեան՝ թէ ռուսական հսկայ մարտանաւը օդը հանելու համար ճաբոնցիք ընդծովեայ նաւ մը գործածած են, հաւատ չընծայուիր բնաւ։ Այդ մասին մէջ կը բերեն Լանտոնի ճաբոնական դեսպանին հետեւեալ խօսքը՝ որ լուսագոյն հերքումը կրնայ ըլլալ չբղջ դրոյցներուն։«Ճաբան, ըսեր է դեսպանը Հայաստանի, ա՛յ թէ միայն մինչեւ այսօր ընդծովեայ նաւեր չունէր, այլ նաեւ իր զինուորներուն մէջ չկայ նոյնիսկ միակ անձ մը որ այդ կարգի նաւու մը գործածութեան եղանակը գիտայ։»

Ուրիշներ այդ ենթադրութիւնը ջնջելու համար ուղղակի վիճակագրութեան կը դիմեն, յայտնելով թէ իւրաքանչիւր աէրութիւն տարւոյ ընդծովեայ նաւեր ունի պատրաստ, քանի՞ հատ չինուելու վրայ, եւ քանի՞ հատ ծրագրային վիճակի մէջ։ Այդ հարիւը իր հետաքրքրական կողմը ունի անշուշտ։ Այս պատճառաւ կը ներկայացնենք ի տես.—

	Շինուած	Կիսաւարտ	Ծրագր.
Ֆրանսա	28	21	11
Ռուսիա	8	6	20
Անգլիա	8	10	10
Սպանիա	2	—	10
Մ. Նահանգք	10	5	2
Իտալիա	3	2	4
Գերմանիա	5	1	2
Շուէտ	2	—	4
Պրազիլիա	3	1	4
Բոլիվիա	1	1	—

Եւ սակայն կասկած մը կայ սա կը մնայ, կասկած մը զոր ապագան պիտի լուսաւորէ անշուշտ։

Սպասելով այդ առանուան, տեսնենք թէ ի՞նչպէս կը մեկնեն ճաբոնցիք, Բեդրոբալովսքի ընկղմումը։ Ահաւասիկ հեռագիր մը զոր Ռիւթէր կը հաղորդէ.—

ԹՈՔԻՕ, 16 ապրիլ.—Ծովակալ Թոկօ կը ծանուցանէ թէ ապրիլ 11ին լարձակեցաւ Բարթ–Արթաւրի վրայ։ Կէս գիշերուն, արդէն ընդծովեայ Թորփիլներ դեռեցել տուած էր նաւահանգիստին առջեւ։ Առաւոտեան եւրոպական ժամը ութ թէ, մինչեւ 24 քիլոմէթր հեռաւոր է լարձակման վայրէն։ Բեդրոբալովսքի որ նաւահանգիստէն դուրս կ'ելլէր, Թորփիլի մը զարնուելով օդը կ'ելլէ։

Ծովակալ Թոկօ՝ այս հակիրճ տեղեկութիւնէն զատ ալ ինչ հաղորդած է։ Այդ լուսաբեան մասին ալ հեռաւեալ մեկնութիւնը կուտայ դարձեալ Թոքիոյէն ուղղուած հեռագիր մը։—

ԹՈՔԻՕ, 16 ապրիլ. — Անհամբերութեամբ կը սպասուի ծովակալ Թոկօյի տեղեկագրին, թէեւ ա՛յլ օր անհանգստութիւն կը յայտնէ այդ մասին։ Հաւանական է որ, ծովակալ Թոկօ՝ Ռուսերուն կրած ծանր վնասները տեսնելով, չէ ուզած Բարթ–Արթաւրի չրջակայքէն հեռանալ, նոր լարձակում մը ընելու եւ ռուսական նաւատորմին նոր հարուած մը ալ տալու համար։ Յայտնի չէ թէ ծովակալ Թոկօ ինչո՞ւ համար իր նաւատորմէն Թորփիլնաւ մը հեռացուցած է։ Կը կարծուի թէ, ծովակալը՝ այդ Թորփիլնաւուվ լուր ղրկած է ծովակալ Ուրիսի՝ որպէս զի իր հրամանին տակ գտնուած նաւերով դայ իրեն միանայ։

Աւելի նոր տեղեկութիւններ հեռաւեալ մանրամասնութիւնները կը հաղորդեն. —

ԹՈՔԻՕ, 16 ապրիլ.— Այս իրիկուն հրատարակուեցաւ պաշտօնական տեղեկագիր մը, ի մասին այն զինուորական գործողութեանց որոնք կատարուեցան այս չարթաւ Բարթ–Արթաւրի առջեւ։ Այդ տեղեկագիրը կը ծանուցանէ թէ ճաբոնական նաւատորմիղը երկուշաբթի օր սկսաւ ռմբակոծումը, զոր դիւրը կրկին չարուեցակեց։ Ճաբոնական Թորփիլնաւածներ ռուսական Թորփիլնաւոյ մը ընկղմացին. ուրիշ ռուսական Թորփիլնաւոյ մըն ալ քիչ մնաց որ գերի բռնուէր։ Բեդրոբալովսքի՝ Ճաբոնցիներուն կողմէ դրուած Թորփիլի մը զարնուելով ընկղմեցաւ։ Ճաբոնական նաւատորմիղը որ առանց վնասի դարձաւ, նաւերուն կը գործէր ռուսական Թորփիլներ գտնուելու ջուրերուն վրայ, հինգշաբթի՝ ցերեկին վերսկսաւ ռմբակոծել Բարթ–Արթաւրը. այդ ռմբակոծութիւնը չարունակուեցաւ միջեւ ուրբաթ ցերեկէն վերջ։ Նիշին եւ Գազուրա զրահաւորները մասնակցեր էին։ Ժամ մը ռմբակոծեցին Ելեկարաս կոն Լեռը։ Ճաբոնցիք երկու վիրաւորի ունեցան։ Նաւերը չատ անոնց վնասներ միայն կրեցին, որոնք նորոգուած են մինչեւ հիմայ։

Ուրիշ մեկնութիւն մըն ալ որ Բարթ–Արթաւրէն կը տրուի, Բեդրոբալովսքի ճամբով, հեռաւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ. —

ԲՈՐԹ–ԱՐԹԻՒՐ, 15 ապրիլ. — Զարեքշաբթի իրիկուն, ուրբ Թորփիլնաւերը ծովուն բացը ելան հետազօտութիւն կատարելու։ Ցաղրդ առաւն, մինչդեռ նաւախումբը նաւահանգիստ կը վերադառնար, ճաբոնական նաւերը՝ որոնք մօտերը կը գտնուէին եւ որոնք չատ աւելի արագ կ'ընթանային, Սբրաֆնի եւ Սմոլի Թորփիլնաւերու ճամբան կտրեցին։ Ճաբոնական Թորփիլ մը Սբրաֆնի դրամը ծակելով Թորփիլներու չեմարանը մտաւ եւ առաջ բերաւ պայթում մը որուն հետեւանքով նաւը ընկղմեցաւ։ Ռուսական միւս Թորփիլնաւերն ու Պալաճ յածաւորակը անմիջապէս Սբրաֆնի օգնութեան փութացին։ Ճաբոնցիք իրենց կրակը կեդրոնացուցին Պայանի վրայ, որ սակայն կեցաւ ընկղմող Թորփիլնաւուն մարդոցմէն հինգը ազատել եւ ռուսական Թորփիլնաւերու նահանջը պաշտպանել։ Այդ նաւերուն վերադառնալէն վերջ, Մաքարով ծովակալը հասկցաւ թէ ինչ կը դառնայ նաւահանգիստէն դուրս, եւ անմիջապէս բաց ծովը ելլելով թշնամիին վրայ յարձակեցաւ։ Ծովակալ Մաքարով բացի Բեդրոբալովսքէն, իր հետ առած էր Բօլթաա, Բոպիեան Տիանա, Ասմոյ եւ Նովիք նաւերը։ Ճաբոնցիք իսկոյն եւ քաշուեցան եւ ռուսական նաւերն ալ սկսան նաւահանգիստ վերադառնալ։ Նոյն միջոցին է որ տեղի ունեցաւ Բեդրոբալովսքի ընկղմումը, գրեթէ երկու վայրկեանի մէջ։ Եօթանասունինգ հոգի միայն կարելի եղաւ ազատել. միւսները կորան։ Ծովէն հանուած բոլոր դիակները այսօր, ցերեկէն վերջ, թաղուեցան։

—Ռուսական մամուլն ալ երկու մասի բաժնուած է։ Մէկ մասը կ'ըսէ թէ պայթումին պատճառը անպատճառ ընդծովեայ նաւ մըն է, միւս մասը չի՛ հաւատար նոյն իսկ ընդծովեայ Թորփիլի մը բաղմաման հաւանականութեան, եւ կը միտուակէ եզրակացնել որ չատ աւելի պզտիկ նաւ մըն էր, եւ որ քառասունինգ վայրկեանի մէջ ընկղմեցաւ։ Մինչդեռ Բեդրոբալովսքի օգը ելաւ եւ ընկղմեցաւ երկու վայրկեանի մէջ։ Կարգ մը թերթեր ալ կասկած կը յայտնեն թէ հնարաւորութիւնը կը ծածկուի։ Արդէն ընդհանուր դժգոհութիւն մը կայ հեռագիրներու դէմ որոնք ծածկած էին Բոպիեան եւ Սբրաֆնի դէպքերը։ Ռուսական թերթ մըն ալ, պաշտօնական հեռագիր մը կը միտուակէ որ կը ծանուցանէր թէ նոյն օրը նաւահանգիստն մեկնող եօթը Թորփիլնաւերէն հինգը միայն վերադարձան։ Թերթը կը հարցնէ թէ ինչ եղան պակաս երկու Թորփիլնաւերը։ Մէկը ճաբոնցիք ընկղմեցին։ Իսկ միւսը։

Տես չորրորդ երես Բարմէլ Օրիանթալի գիներուն եւ գանձաբի ծանուցումը։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 7 Ապրիլ

Օսմ. Թանզիմաթ Միացեալ	Օ. Ո.	90	09
Դրէնէն բարձր գին	»	90	28
Ամէնէն վար գին	»	90	03
Բուսէլիի Երկաթուղի զոց.	ֆր.	120	50
Ամէնէն բարձր գին	»	121	37
Ամէնէն վար գին	»	120	37

ԲԱՑՈՒՄ 8 Ապրիլ

Օսմ. Թանզիմաթ Միացեալ	Ֆ. Ղ.	90	06
Բուսէլիի Երկաթուղի	ֆր.	120	25
Շիրքէթի Խայրիէ		20	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Ցունական պանքա		430	—
Տէրբզզ		258	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	65
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	—
» ժուբիլանս		1	80
» պարտատուղթ		495	—
Բարափ Ղ. Պոլսոյ		512	—
Թրանսվալ		115	—
Քրէտիթ Ֆոնսիէ էժիպսիէն Ա		267	1/2
» » » Բ		265	—
Լավրիտ		64	50
Անատոլիի Երկաթուղի բաժնեթուղթ		11	75
» պարտատուղթ	«	526	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լանտան 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	110	02 1/2
Բարիզ » »	ֆր.	22	83 3/4
» » » չէք	»	—	—
Գէրլին անտոկոս չէք	մարկ	16	60
Վիէննա չէք	ֆիորր.	21	79

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանկնոց	Ղրշ.	17	20
Անգլիական ոսկի	»	110	—
Թալ Էմբէքիսի	»	20	10
Քրիմից	»	51	05
Մէճիտիէ արծաթ	»	106	08
Մէճիտիէ	»	—	—
Բուսպի Ղալիարաք	Ս. Ռ.	6	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 20 Ապրիլ

Անգլիական Ֆ.նսոլիտէ	88	25
Միացեալ պարտ. բաց	82	50
Միացեալ պարտ. զոց	82	12
Օսմանեան Պանքա	12	12
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	42	—
» Մոնոբոլ	44	50
Գուլգարական 1888	91	—
Եգիպտական իւնիֆիէ	107	—
Ֆոմնիա	104	—
Թրանսվալ	4	51
Ոսկի երկաթուղի	14	50
Փոխանակագիր	25	33 3/4

ԲԱՐԻԶ, 20 Ապրիլ

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		97	32
Միացեալ պարտատուղթ բաց.	Ֆրշ.	85	50
Միացեալ պարտատուղթ զոց.	»	82	30
Օ

ՊԱՐԻԶ 2ԱՐԱԳԱՄ, ՊՈՒՐԷԶ 1900

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՐՄԷԼ ՕՐԻԱՆԹԱԼ

ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՆԻ ԵՒ ԳՈՆԵԱՔ

ՌԻՇՆ ԼԸ ՍԻՈՆԻ (ՊԱՂԵՍՏԻՆ) մեծ մառաններէն

վարաւոյ կայսերական բժշկական ժողովոյ տարուլուծումը

1903 յունուար 2ինար այցելեցինք Քառմէլ Օրիանթալի մառանները որ կը պարունակէին 600 տակառ եւ 49,000 չիշ։ Մեր անձնական ընտրութեամբ, տակառներէն 26 եւ չիշերէն 24 նմոյշ առինք որոնց տարրալուծումը հաստատեց թէ Քարմէլի գինիները քիմիական բաղադրութենէ զուրկ

ԲՆԱԿԱՆ, ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ԵՒ ՌՈՒԺԻՉ ԵՆ

Բարիզի բժշկական Ֆաքիւլթէին բրոֆէսէօր Ա. ԲՈՒՇԷԼ, Պորտոյ գիտութեանց ֆաքիւլթէին բրոֆէսէօր ԿԱՑՈՆ, Համպուրկի քաղաքապետութեան երդուեալ քիմիագէտ Ս. ԷՆՈՒ, Ս. Բեդերսպուրգի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ԲԷԼԻ եւ Օպէսալի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ՎԷՐԻԿՈՒ կողմէ տարրալուծուած

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ։ Գրասենեակ եւ մթերանոց. ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՔԱՐԱՓԷՐ, ՍԻԹԷ ՖՐԱՆՍԷԶ թիւ 145—147

Էթիքէթին եւ խցանի խարսիւլեռուն վրայ պահանջել գործարանին վճառանիշը որ կը կրէ Քարմէլ Օրիանթալ Ընկ. բառերը

(Պ.ՍԱՌԱՆԻԾ)

ՄՈՒԶՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ- ՆԻԻ ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843 ԻՆ

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 981 ՄԻԼԻՈՆ 518,483·24 Ֆրանկ

Ամենավարձական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք զուտակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուզուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիր. — Առատաձեռն զեղչեր, վճարման դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Գ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Խաչէթ խանի դէմը, Վոյվոտա խան, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։

579

ՇՈՓԵՆԱՒԱՃԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՓԵԱՆ ԵՒ ՀԱՄԵՏԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՓԷԼԷ ՍԻ ԸՆԿ.

ՍԳԱՍՈՒՍ ՇՈՓԵՆԱՒԵՐ

Ապրիլ 25ին Միսկիրէլի, Անսա. եղերքէն։

ՄԵՆՈՒՈՒԹՍԵՐ

Ապրիլ 26ին Միսկիրէլի, ուղ. Մարսիլիա։

Ա. կարգ	Բարիզի համար	200 ֆր.
» »	Մարսիլիոյ »	160 »
Բ. »	Բարիզի »	150 »
» »	Մարսիլիա »	120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփխանէ Քարափին վրայ։

516 Թ. ՌԷՊՈՒԼ

ՔԻՒՆԱՐԴ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՃԻՆ

Որէ ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Արուելիյ միջեւ.

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Իվերնիա	18900	Սիլվանիա	8599
Սարոնիա	18900	Քանարդիա	4847
Լուքանիա	12950	Վէրլա	3229
Քամբանիա	12950	Բաւլա	2948
Սուլիանիա	8345	Թիւնիա	2936
Ումբրիա	8128	Սիբիրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէքսիա	7392	Ալէքսո	2187
Ուլանիա	7269	Տէրասուդի	16[illegible]

Դիմել առ ՇՈԼԻ ԵՒ ՍԻԿԼԷՐ
Joly et Seagor

Մէյմանէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 255

ՄՈՍ
ՇՈՓԵՆԱՒԱՃԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի Ֆորսոյի Միջերկրականի և Սեւ Ծովի միջեւ բանող օգնական։

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Բամսէգ	3000	Թիպա	2500
Անսիա	3000	ՆէբՔիա	2400
Թէյպը	3000	Օսարիա	2250
Քեանսուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարսա	3000	Մէքինա	2000
Օսմանլի	3000	Ֆասրլնի	1500
Մարիօթիս	2500	Նիւէա	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹԻԼ ԵՒ ԸՆԿ
Ռուէթլ խան
ՀԷՏՅՈ ՄՈՍ ԵՒ ԸՆԿ.

193 31 Ճէյմս Սգրիդ Լիվրբուլ

Պիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մանաւանդ բլնճափրշի

La VELOUTINE

աստրանուշ ԳԻՍՐՈՒԹԻՒՆ

Ch^les FAY, Perfumista

PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ՀԱՄԱՐ 534

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան դրամը 1900 դեկտեմբերին	ֆր.	191,934,52
Տարեկան հասոյթ ապահովագիններէ եւ տոկոսներէ, 1900 դեկտ. 31ին	»	32,467,177
Վճարումներ՝ բանի վիճակներու, ապահովագրութեան պայմանագիրներու, վերադարձումներու, եւլն. Ընկերութեան հիմնարկութենէն՝ 1848էն ի վեր	»	426,499,043
1900ի տարեշրջանին մէջ Ընկերութիւնը 5556 ապահովագիր յանձնած է, որ կը ներկայացնեն	»	52,981,500

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝

ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԵՆՏ ՍԸՆ

Մէյանէնդ փողոց, Ալալէմձի խան, Պոլիս, իսկ Ղալաթիոյ մէջ՝ Ալեքսիատի խան եւ Մէյմէնէթլի խան, թիւ 8։

ԲԱԹՐԻՈԹԻՔ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.	ԿԱՐՏԻԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
1824ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ	1821 ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,500,000 անգլիական ոսկի	ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,000,000 անգլիական ոսկի

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԵՐ ԸՆԴՐԷՆ ՀՐԴԷՀ

Ընդհանուր գործակալ ԷՏՈՒԱՐՏ ԷՆՏ ՍԸՆ, Ալալէմձի խան, Պոլիս 46—52

ԲԱՂԴԱՒԻՈՐ ՄԱՑՐՄԸ

Նիհար, աղազուն, վատոյժ, հիւանդկոր տղաքը երբեք չէի սիրեր, միշտ կը փափաքէի դիրուկ, Բոմպուլ, զուարթ, կայտառ տղաք մեծցնել։ Կատարելապէս համոզուած էի որ ազազային ուժեղ, կայտառ և կորովի զաւակներու արժանանալու և զանոնք ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ պաշտպանելու համար, անհրաժշտ էր տղայ հասակէն ուշադրութիւն ընել անոնց տրուելիք սնունդին։ Հետեւաբար, երբ մեր անդրանիկ զաւակը վեց ամսու եղաւ, հետամուտ եղայ ամէնէն լաւ սնունդը տալ անոր և բժշկի մը յանձնարարութեամբ սկսայ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՆԱԼԻԷԼԻՆՈՎ սնուցանել զայն։

Տղեկը մեծ ախորժով կ'ուտէր այս ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷԼԻՆը և քանի ուտէր կը դիրնար, կ'ուժգնար ու կը կայտառնար։ Այսպէս քանի մը ամիս անցնելէ վերջ, երբ ակռայ հանելու ժամանակը եկաւ, սկսանք մտահոգ ըլլալ, կարծելով որ մեր զաւակն ալ տարի ողոց յաստուկ սովորական հանելու դաւերն ու փորհարութիւնը պիտի ունենայ, սակայն տղեկը առանց ոչ է հիւանդութեան ակռան հանեց, խաղարով ցաւակելով և չարունակեց ամիլ ու զօրանալ։

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷԼԻՆով հինգ զաւակ մեծցուցի, երկուքը աղջիկ, երբոր մանչ, փոքր Աստուծոյ ամէնքն ալ 25—30 տարեքը հասան առանց բնաւ հիւանդանալու և քաջողջ երիտասարդներ եղան. հետեւաբար իր սրտէ կը յանձնարարեմ մայրերուն որ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷԼԻՆով մեծցնեն իրենց զաւակները։

Բարիզ Գոնարարթ փողոց թ. 17
ՍԱՐԿՈՒԻԹ ԺԱՆՆԻ

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷԼԻՆը կը ծախուի կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դիպարանաց ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։

11—26

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՑՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՊԻՒՏ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԳ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ։ ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սուզուելի խորտակուելն ի դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667	ֆր.
Երաշխաւորութեան դրամ	122,000,000	»
Ապահովագրեալներուն վճարուած դրամ	249,400,000	»
1901 տարուան մէջ դանձուած ապահովագին ու տոկոս	54,000,000	»

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան, Վոյվոտա, Ղալաթիա։

Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐԻԻՒԶ 524

COMP^IE RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՃԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաւարուան երթեւեկութիւններ

Յուլիս

Գշ. 6/19 Սեվաստարոյ ժամը 10ին միջոցէն առաջ։
Տարտանէլ, Այնորոզ, Սելանիկ՝ Իզմիր, Քիոս, Թարապուլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոլոգ-Մարսիլիա, Ազերսանորիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

Եշ. 8/21 Օտեսայէ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։

Նբ. 10/23 Սէպաստիոն, Իզմիր, Բիրէ, Ադրիանոպիա, ժամ 10ին միջօրէէն առաջ։
Օտեսա ժամը 2ին յետ միջօրէի։

Կիր. 11/24 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Բաթում ժամ 3ին միջօրէէն առաջ։
Գուրկազ, Վանա, Օպէսա ժամը 3ին յետ միջօրէի,

ԾԲԼՏ. ԼԷՕՎԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈՓԵՆԱՒԱՃԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Արուելիյ միջեւ բանող

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Վիրգոնիան	10500	Յուվիա	3500
Սամնիան	10500	Եմիրզէն	3500
Գէորգիան	10500	Ուրմ.ըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Այմերիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Ասիական	3500
Հոլոմպիան	8000	ԱԲԷՆԻԱՆ	2500
Ֆորթիան	8000	Անտալուզիան	2500
Գասգոնիան	8000	Ալգաշիրն	2500
Ֆիրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	8700	Մինեռ	900
Լավոնիան	3700	Օրորոզ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպոն	80
Ֆասիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց տարանքն ալուր փոխադրելու համար Ղալաթիոյ մաքսատունը հանելու համար։ Բեռնը հրահանգը տրկոր չոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել

ԷՏՈՒԱՐ ԼԱՅՈՆԴԷՆ

Ղալաթիա, քարափին վրայ
600 մաքսատան էն անդր

Ատենապետ ՋԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖՅԱՆ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ

ՀՌԱՋԻՆ ԿԷՐԳԻՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՃԻՆ

ԸՆԴԱՌԷ Հալի և Զալաոյ եւ Օսեանայի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանոն	1069	Գոմա	1497	Գոգա	1011	Մալմա	724	Բոզարկա	186
Ալէքսի	3607	Գանկա	2906	Գրանտա	1695	Մարդենկա	2273	Մարգա	1113
Անգլէս	1541	Գարսա	895	Հիրա	773	Մարդելլա	3703	Ֆիրթա	1735
Արիոզա	2271	Ֆիսա	4311	Լիսլանկա	1391	Միրատա	3537	Միլվա	1193
Գասանա	1322	Ֆամնա	937	Լինաս.	3720	Մեյս	1057	Նարբոն	1200
Գորտոնա	1264	Տուրա	2383	Լորանգա	3693	Մանչեսթէլլա	1735	Բասոս	1328
Գրավա	1076	Ֆրաքա	1713	Լեմանէր	595	Մուրիլլա	2419	Թ. Ուլիսն	1546
Գրանա	841	Ֆինամա	504	Բանա	2354	Նեբրա	1083	Թորնա	3827
Գրֆֆալա	4431	Լարա	2464	Իտանա	5540	Սոնթա	4100	Թուլտա	1470
Դէյրա	1671	Լիսորտաս	1520	Ֆիլնա	1080	Ոնեարտա	4036	Թորքիսա	437
Դալիրսա	1337	Երգաքա	1841	Ֆլէսա	1053	Օրլանտա	1535	Ուրանա	2429
Գամէգ	1244	Ֆիտա	954	Ֆալիրնա	2367	Քալէրմա	1637	Վանդա	1914
Գաղա	1094	Ֆինլանա	1828	Ֆուլնա	1700	Քոլա	510	Վալա	1289
Ջիրանա	2729	Յամանկա	849	Լէս	1053	Բիանա	2229	Վանեարնա	2396
Մանչեսթա	1831	Տրանսիսթրա	4582	Լէրանդա	2272	Բինամա	1863	Եէտա	1850
Գլոս	2697	Գանլիէ	3060	Լիվերպոլ	1843	Բոլա	1613	Զէրա	120
Գոլորատա	4235	Նիգանա	1243	Լոբենցա	3191	Բոմէ	1789		

Ընդհանուր վճառքով Հալէն հոս հասած են։
Վասֆա չոգենաւը, նաւապետ Կրին։
Ալէքթա » » Ուէպտրը։
Ընդհանուր վճառքով Հալէն հոս կը սպասուին։
Գլիա չոգենաւը, նաւապետ Եբնկ, ամսոյս 27ին։
Այսանա » մայիս 3ին։
Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԵՐԻՋՕՏ
Թիւ 22—24, Գիւլիւք Միւսէթ խան, Ղալաթիա 377

"ԱՐԵՒԵԼՔ,,Ի ԳԵՐՔՕՆԸ (39)

ԲԻԷՐ ՏԸ ՔՈՒՐՍԷԼ

Բարիզի Գործակորուհիները

ՄԵԾ ՈՒ ԱՆՏԻՊ ՎԷՊ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Գ.

ՈՒՐ ՌՈՒԹԷԼ ԿԸ ԿԱՐՄԷ ԳՏԱԾ ԸԼԼԱԼ ԻՐ ՊԱՏԻԿ ՔՈՅՐԸ

Մաուլէն ուսերը ցնցեց։

—Ապահով եմ, ըսաւ։

—Անչուշտ... կը կարծես թէ կատակ կ'ընեմ։

—Բայց ես դրամ ունիմ։

—Պ. Պուսիկանի չորս հարիւր ֆրանքը...

—Այսինքն Իվօնի մայրը ինծի փոխ տուաւ։

—Իրա՞ւ։

—Երկինքէն ինկածի պէս բան մը, ասանկ չէ՞։

Գարտիզպանը տարի եկաւ։

Դէմքը մեծ ուրախութիւն մը կ'արտայայտէր։

Կնոջը վրայ խոյացաւ, ու գրեթէ ոտի համբուրեց զայն։

Մաուլէն հարցուց թէ կրցաւ ինքզինքը ազատել անոր ամուսնական գգուանքներէն։

—Պայմանաւ սակայն որ, ըսաւ, ալ անգամ մըն ալ խենթութիւններ չընես... լսուրկ մնաս... Թող ասիկա քեզի դաս մը ըլլայ... կ'երդնո՞ւս որ անգամ մըն ալ չպիտի վերսկսիս։

Կէսառ հանդիսաւոր ձեւով մը ձեռքը բարձրացուց.

—Ինձի համար ամէնէն աւելի նաւթական եղող բանին վրայ երդում կ'ընեմ ըսաւ։

—Մտածէ անգամ մը, յարեց Մաուլէն, քու ընթացքդ աղտոր բան մը չէ... նաւ է որ չվերակոխս... եթէ այդպէս չորս-նակես պարզապէս իմ մահուանս պատճառ պիտի դառնաս, եւ այնպիսի դիւրութեամբ՝ որչափ եթէ դանակ մը առնէիր ու կուշտս մխէիր։

—Մաուլէն, ըսաւ Կէրառ թոթովելով, ատանկ խօսքեր մի՛ ըներ ինծի... ես գէշ մարդ չեմ... ես չատ պատուաւոր մարդ մըն եմ...

—Ահ, Ժան, անանկ կ'երեւար ինծի թէ ալ դադրած ես պատուաւոր մարդ մը ըլլալէ։

—Կը սխալէիր, անշուշտ կը սխալէիր, բողոքեց Ժան... եթէ երբեք դիտնայիր թէ ի՛նչ սոսկալի մտածումներ կ'ունենայ այդ անիծեալ գործէն ի վեր, ապահովաբար այդպէս չպիտի ըսէիր։

—Լա՛ւ, ա՛լ չխօսինք այդ մասին... միայն թէ, պէտք է որ այս չորս հարիւր ֆրանքը վերադարձնենք մեր պաշտպանին...

—Օ՜հ, շատ դիւրաւ կրնանք վերադարձնել... այո՛, վստահ եղիր... դժուար չպիտի ըլլայ... Թուղթ մուղթ պիտի ստորագրե՞նք...

—Աւելորդ է։

—Իրաւունք ունիս... մեր խօսքը արդէն ոսկի կ'արժէ։

Մաուլէն ժամացոյցին նայեցաւ։

—Պառկելու ժամը կը մօտենայ ըսաւ, քիչ մը հանգիստ ձգէ գլխս որ ամանները լուամ եւ սեղանը վերցնեմ։

Ժան բողոքեց։

—Զո՞ պիտի թողուս որ սիկառ մը ծխեմ, ըսաւ։

—Պարտէզին մէջ։

—Ոչ, պարտէզը գործիս չգար, եւ աւելի կը նախընտրեմ լիճը... երթամ քիչ մը շրջիմ անոր եղերքը։

Մաուլէն դող ելաւ։

—Այս ժամուն դո՞ւրս պիտի ելլէս, հարցուց անձկութեամբ։

—Օ՜հ, պարզապէս մարսելու, եւ օդ ուրիշ բանի համար... դիտես ալդէն որ ասվորութիւնս է...

—Ժան, դուն նորէն խմելու պիտի երթաս։

—Ո՛չ, ո՛չ։

—Երբ պիտի վերադառնաս։

—Կէս ժամէն, հաւատա՛ որ կէս ժամէն։

Եւ առանց նոր դիտողութեանց ըսպասելու Ժան կէրառ դուրս ելաւ։

—Ժա՛ն, պոռաց Մաուլէն որուն մտքին մէջ յանկարծական դողոփիսի մը ծագած էր, կեցի՛ր, ես ալ քեզի հետ դուրս պիտի ելլեմ։

Բայց Ժան՝ արդէն իսկ հեռացած էր։ Կրնար զայն հետապնդել, կրնար անոր հասնիլ, սակայն ինքն ալ իր գործերը ունէր առնը մէջ։

—Մնաց որ, մտածեց ի՛ք՛իրեն, իմ ըրածս ալ անիրաւութիւն է, մարդը քիչ մը օ՞դ ալ չպիտի առնէ։

Հանդարտ քալուածքով մը, թեւս տակաւին երերտկլով, Ժան ուղղուեցաւ դէպի այն պզտիկ հաստատութիւնը՝ ուր առաջնորդեցին զարդէն մեր ընթերցողները՝ Ֆիլիբ ու Լանժվիլի եւ իր կնոջ միջեւ տեղի ունեցած տեսարանը նը-կարագրած տեղնին։

Այդ հաստատութիւնը Ժանի ամենէն սիրեցեալ վայրերէն մէկն էր։

Այդ ժամուն՝ ոչ մէկ յաճախորդ մը-նացած էր հոն։

Սպասաւորը Էթիէն, կը պատրաստուէր փեղկերը գոցելու։

Երբոր Ժան կէրառը տեսաւ, գոհունակութեան չարժում մը ըրաւ։

—Դիտե՞ս ծերուկս, ըսաւ անոր, վաղը չատ պատուական գործ մը պիտի ընեմ։

—Ես ալ ըսաւ Ժան, վաղ իրիկուն, ձիարշաւէն վերջ կը տեսնուինք։

—Ախ, սատանորդի...

—Դու